

Spółdzielcza Grupa Bankowa

**INFORMACJA Z ZAKRESU
PROFILU RYZYKA
I POZIOMU KAPITAŁU**

**Banku Spółdzielczego
w Nakle nad Notecią
według stanu na 31.12.2018 roku**

Nakło nad Notecią, lipiec 2019 r.

Spis treści

1	Wprowadzenie	3
1.1	Podstawa sporządzenia informacji	3
1.2	Informacje ogólne	3
2	Cele i strategie zarządzania poszczególnymi ryzykami	3
2.1	Strategia i procesy zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka	3
2.2	Struktura i organizacja komórki monitorującej dane rodzaje ryzyka w Banku lub inne odpowiednie rozwiązania organizacyjne	11
2.3	Zakres i rodzaj systemów raportowania i pomiaru ryzyka	14
2.4	Zasady polityki stosowania zabezpieczeń i ograniczania ryzyka oraz strategie i procesy monitorowania skuteczności zabezpieczeń i metod ograniczania ryzyka	16
2.5	Oświadczenie na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem	16
2.6	Oświadczenie na temat ogólnego profilu ryzyka związanego ze strategią działalności	16
2.7	Informacje w zakresie zasad zarządzania	16
3	Fundusze własne	17
4	Informacja w zakresie instrumentów kapitałowych	18
5	Wymogi kapitałowe	19
6	Bufory kapitałowe	21
7	Ryzyko kredytowe - korekty z tytułu ryzyka kredytowego	21
7.1	Definicje należności przeterminowanych i zagrożonych; opis stosowanego podejścia i metod przyjętych do ustalania korekt wartości i rezerw	21
7.2	Ekspozycje według wyceny bilansowej	22
7.3	Struktura zaangażowania Banku według typu kontrahenta w rozbiciu na klasy ekspozycji	23
7.4	Ekspozycje według branży	24
7.5	Ekspozycje według okresów zapadalności	26
7.6	Ekspozycje zagrożone w rozbiciu na istotne branże lub typy kontrahenta	27
7.7	Zmiany stanu korekt wartości i rezerw z tytułu ekspozycji zagrożonych zostały zaprezentowane w poniższej tabeli	28
8	Techniki ograniczania ryzyka kredytowego	28
9	Aktywa wolne od obciążeń	29
10	Korzystanie z ECAI - zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej	30
11	Ryzyko rynkowe	31
12	Ryzyko operacyjne	31
13	Ekspozycje kapitałowe nieuwzględnione w portfelu handlowym	32
14	Ryzyko stopy procentowej dla pozycji zakwalifikowanych do portfela bankowego	33
15	Polityka w zakresie wynagrodzeń	35
15.1	Zasady ustalania zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku	35
15.2	Informacje ilościowe w zakresie Polityki zmiennych składników wynagrodzeń	37
16	Ryzyko płynności	38
16.1	Ryzyko płynności - struktura organizacyjna	38
16.2	Ryzyko płynności - ujawnienia ilościowe	40
16.3	Ryzyko płynności - ujawnienia jakościowe	41
17	Informacja o spełnieniu przez członków Rady Nadzorczej i Zarządu wymogów określonych w art. 22aa Ustawy Prawo Bankowe	44
	Członkowie Rady Nadzorczej i Zarządu Banku Spółdzielczego w Nakle nad Notecią spełniają wymogi określone w art. 22aa Ustawy Prawo Bankowe	44
18	Dźwignia finansowa	44
19	System kontroli wewnętrznej	45

1 Wprowadzenie

1.1 Podstawa sporządzenia informacji

Niniejsza informacja została opracowana w celu realizacji „Zasad polityki informacyjnej w Banku Spółdzielczym w Nakle nad Notecią” wprowadzonej Uchwałą Zarządu nr 119/2019 z dnia 11.07.2019 roku, zatwierdzonej Uchwałą Rady Nadzorczej nr 25/2019 z dnia 17.07.2019 roku oraz spełnienia wymogów dotyczących ujawniania informacji zawartych w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (zwanego CRR), stanowiącego podstawę prawną na dzień sporządzenia niniejszej informacji, tj. na 31 grudnia 2018 roku.

1.2 Informacje ogólne

W 2018 roku Bank Spółdzielczy w Nakle nad Notecią prowadził działalność poprzez:

- Centralę Banku Spółdzielczego w Nakle nad Notecią, ul. Sądowa,
- Oddział w Nakle nad Notecią, ul. Sądowa,
- Filię Oddziału w Nakle nad Notecią, ul. Powstańców Wielkopolskich w Sadkach,
- Oddział w Bydgoszczy, ul. Abrahama,
- Filię Oddziału w Bydgoszczy, ul. Twardzickiego,
- Filię Oddziału w Bydgoszczy, ul. Łabiszyńska w Brzozie,
- Placówkę Samoobsługową w Nakle nad Notecią, ul. Asnyka,
- Placówkę Samoobsługową w Nakle nad Notecią, ul. Bydgoska,
- Placówkę Samoobsługową w Potulicach,
- Placówkę Samoobsługową w Paterku,
- Bankomat w Łochowie.

Informacja o podmiotach zależnych - Bank nie posiadał podmiotów zależnych.

2 Cele i strategię zarządzania poszczególnymi ryzykami

2.1 Strategia i procesy zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka

Cele strategiczne w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka i sposoby ich realizacji Bank określił w „Strategii zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Nakle nad Notecią”. Strategia zarządzania ryzykiem określa:

- strukturę organizacyjną w zakresie zarządzania ryzykiem, podział zadań na trzy linie obrony (poziomy obrony),

- zadania organów Banku, komitetów, jednostek organizacyjnych i poszczególnych osób w procesie zarządzania ryzykiem,
- schemat procedur odnoszących się do zarządzania ryzykiem w Banku,
- ogólne zasady identyfikacji, pomiaru lub szacowania ryzyka, w tym zasady przeprowadzania testów warunków skrajnych,
- ogólne zasady monitorowania i kontroli ryzyka,
- organizację systemu informacji zarządczej,
- cele strategiczne w zakresie zarządzania istotnymi rodzajami ryzyka w Banku i ogólnie sposób ich realizacji,
- generalną skłonność do podejmowania przez Bank ryzyka – apetyt na ryzyko.

Do głównych zadań w zakresie zarządzania ryzykiem należy:

- dostarczanie informacji na temat ryzyka i jego profilu,
- stosowanie działań profilaktycznych redukujących ryzyko i jego skutki,
- monitorowanie dopuszczalnego poziomu ryzyka,
- szacowanie wymogów kapitałowych na pokrycie poszczególnych rodzajów ryzyka,
- raportowanie wyników oceny ryzyka oraz adekwatności kapitałowej Zarządowi i Radzie Nadzorczej,
- wykorzystywanie przez Zarząd i Radę Nadzorczą wyników audytu wewnętrznego do bieżącego zarządzania i nadzoru nad ryzykiem.

Na system zarządzania każdym rodzajem ryzyka składa się:

- procedura opisująca zasady zarządzania ryzykiem,
- identyfikacja, pomiar i monitorowanie,
- system limitów ograniczających ryzyko,
- system informacji zarządczej,
- odpowiednio dostosowana organizacja procesu zarządzania.

Procedury zarządzania ryzykiem podlegają przeglądowi i aktualizacji w cyklach rocznych pod względem dostosowania ich do aktualnych przepisów prawa. Procedury uwzględniają także zmiany w skali działalności Banku oraz zmiany organizacyjne. Wnioski z przeglądu prezentowane są na Zarządzie Banku.

W procesie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, cele strategiczne Banku zatwierdza Rada Nadzorcza. Zarządzanie ryzykiem w Banku realizowane jest w oparciu o opracowane w formie pisemnej i zatwierdzone przez Zarząd wewnętrzne strategie i

procedury, które odnoszą się do identyfikacji, pomiaru, monitorowania i kontroli poszczególnych rodzajów ryzyka, które Bank uznał za istotne.

Ryzyko kredytowe

Cele strategiczne:

- wdrożenie systemu zarządzania ryzykiem kredytowym zapewniającego stabilny rozwój optymalnego jakościowo portfela kredytowego,
- dostarczanie Zarządowi Banku informacji o poziomie ryzyka kredytowego umożliwiających podejmowanie ostrożnościowych, zasadnych decyzji dotyczących działalności kredytowej Banku,
- dążenie do utrzymywania jakości portfela kredytowego Banku, wyrażonej udziałem kredytów zagrożonych w kredytach ogółem na poziomie nie wyższym od 10%,
- dążenie do utrzymywania pokrycia rezerwami celowymi należności zagrożonych od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych lub samorządowych na poziomie co najmniej 30%,
- ograniczanie ryzyka utraty wartości aktywów, wynikającego z pozostałych (poza kredytami) aktywów Banku.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- stosowanie odpowiednich standardów zawartych w regulacjach kredytowych, w szczególności dotyczących oceny zdolności kredytowej klientów Banku oraz prowadzenia monitoringu kredytów,
- ustanawianie skutecznych i adekwatnych do ponoszonego ryzyka zabezpieczeń spłaty kredytów, w szczególności weryfikacja ich wartości i płynności, zarówno podczas oceny wniosku kredytowego, jak i w ramach prowadzonego monitoringu, ograniczanie ryzyka prawnego w procesie ustanawiania zabezpieczeń,
- inwestowanie nadwyżek zgromadzonych środków na lokatach w Banku Zrzeszającym lub za pośrednictwem Banku Zrzeszającego w innych instrumentach finansowych w ramach limitów ustanowionych przez System Ochrony SGB. Bank zakłada, że maksymalna kwota instrumentów finansowych, innych niż wyemitowane przez Skarb Państwa lub NBP nie może przekroczyć 50% funduszy własnych Banku,
- utrzymywanie w bilansie Banku tylko portfeli aktywów o charakterze bankowym,
- utrzymywanie aktywów obciążonych najwyższym ryzykiem kredytowym, tj. portfela kredytów podmiotów niefinansowych na poziomie 60% ich udziału w sumie

bilansowej powiększonej o zobowiązania pozabilansowe udzielone dotyczące finansowania.

Ryzyko koncentracji

Cele strategiczne:

- utrzymywanie umiarkowanie zdywersyfikowanego portfela kredytowego w zakresie uwarunkowanym terenem działania Banku,
- bezwzględne przestrzeganie limitów dużych ekspozycji określonych w CRR,
- budowę, weryfikację i aktualizację zasad zarządzania ryzykiem koncentracji.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- angażowanie się Banku w branże, w których obsłudze Bank posiada wieloletnie doświadczenie oraz ustalanie limitów koncentracji w pojedyncze branże,
- ograniczenie kredytowania klientów oraz grup powiązanych klientów, których zaangażowanie w Banku wyniosłoby 10% uznanego kapitału,
- ograniczanie ryzyka koncentracji w ten sam rodzaj zabezpieczenia w postaci hipoteki poprzez opracowanie i stosowanie odpowiednich standardów postępowania dotyczących zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie.

Ryzyko płynności

Cele strategiczne:

- zapewnienie finansowania aktywów i terminowego wykonywania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty,
- zapobieganie powstania sytuacji kryzysowej, zwłaszcza z powodu czynników wewnątrzbankowych oraz posiadanie aktualnego i skutecznego planu awaryjnego na wypadek wystąpienia takiej sytuacji,
- utrzymywanie przez Bank aktywów nieobciążonych na minimalnym poziomie stanowiącym zabezpieczenie na wypadek zrealizowania się scenariuszy warunków skrajnych płynności w „horyzoncie przeżycia” wynoszącym 30 dni.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- realizowanie strategii finansowania poprzez:
 - ✓ posiadanie depozytów podmiotów niefinansowych i instytucji rządowych oraz samorządowych łącznie na poziomie co najmniej 80% pasywów ogółem,

- ✓ posiadanie i aktualizowanie w okresach rocznych planu pozyskiwania i utrzymywania depozytów,
- ✓ dostosowanie skali działania do możliwości zapewnienia stabilnego finansowania,
- ✓ zakładanie możliwości pozyskiwania dodatkowych źródeł środków z Banku Zrzeszającego na zasadach i w zakresie możliwości Banku Zrzeszającego,
- ✓ uwzględnienie, w sytuacji awaryjnej, dodatkowych źródeł finansowania, którymi mogą być środki uzyskane w ramach Minimum Depozytowego lub Funduszu Pomocowego na zasadach określonych w Umowie Systemu Ochrony SGB,
- pozyskiwanie depozytów o możliwie długich terminach wymagalności, tak aby Bank mógł otwierać po stronie aktywnej pozycje o dłuższym horyzoncie czasowym,
- utrzymywanie na bezpiecznym poziomie nadzorczych miar płynności, przy jednoczesnym minimalizowaniu kosztów z tym związanych,
- utrzymywanie wymogu pokrycia płynności (wskaźnika LCR) oraz stabilnego finansowania (wskaźnika NSFR) na wymaganym przepisami poziomie,
- finansowanie na bezpiecznym poziomie kredytów powiększonych o majątek trwały przez depozyty powiększone o fundusze własne,
- utrzymywanie płynnościowej struktury bilansu na poziomie zapewniającym występowanie nadwyżki skumulowanych aktywów nad skumulowanymi pasywami w okresie do 1 roku oraz nadwyżki skumulowanych pasywów nad skumulowanymi aktywami w okresie powyżej 1 roku,
- zapewnienie globalnej wypłacalności Banku, oznaczającej posiadanie skumulowanej luki płynności (bez uwzględnienia zobowiązań pozabilansowych udzielonych i otrzymanych) na poziomie nieujemnym,
- dywersyfikacja źródeł finansowania poprzez ograniczanie udziału środków dużych deponentów,
- dążenie do podnoszenia stabilności źródeł finansowania głównie poprzez pozyskiwanie środków od gospodarstw domowych po akceptowalnej cenie,
- identyfikacja wszelkich zagrożeń związanych z ryzykiem utraty płynności w zależności od stwierdzonego charakteru zagrożenia postępowanie według procedur awaryjnych określonych w obowiązujących w Banku zasadach zarządzania ryzykiem płynności.

Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej

Cele strategiczne:

- optymalizacja wyniku odsetkowego w warunkach zmienności rynkowych stóp procentowych,
- ograniczanie negatywnego wpływu zmian stóp procentowych poprzez doskonalenie narzędzi pomiaru i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych,
- utrzymywanie poziomu ryzyka w ramach ustanowionych limitów opisanych w wewnętrznej procedurze dotyczącej zasad zarządzania ryzykiem stopy procentowej.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- ograniczenie ryzyka stopy procentowej tylko do portfela bankowego i tylko do pozycji wynikających z produktów bilansowych,
- zmniejszanie ryzyka bazowego poprzez:
 - ✓ stosowanie dla produktów klientów stóp bazowych w postaci stawek własnych Banku (w zakresie przewidzianym w przepisach prawa) – zwłaszcza dla aktywów wrażliwych,
 - ✓ oferowanie klientom produktów depozytowych, których oprocentowanie uzależnione byłoby od stawek rynkowych (stóp rynku międzybankowego),
- dążenie do wypracowywania jak największych przychodów pozaodsetkowych.

Ryzyko walutowe

Cele strategiczne:

- obsługę klientów Banku w zakresie posiadanych uprawnień walutowych,
- zapewnienie klientom Banku kompleksowej obsługi w zakresie prowadzenia rachunków walutowych bieżących i terminowych, obsługi kasowej, realizacji przelewów otrzymywanych i wysyłanych za granicę oraz wykonywania innych czynności obrotu dewizowego za pośrednictwem Banku Zrzeszającego,
- minimalizowanie ryzyka walutowego.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- dążenie do utrzymania domkniętych indywidualnych pozycji walutowych w granicach przyjętych limitów,
- prowadzenie transakcji wymiany walut z Bankiem Zrzeszającym polegających na zagospodarowywaniu nadwyżek środków walutowych oraz domykaniu otwartych pozycji walutowych Banku. Transakcje walutowe nie mają charakteru spekulacyjnego,

- utrzymywanie poziomu aktywów płynnych w walutach obcych, które zaspokoją wypływy netto w danej walucie obcej,
- podnoszenie kwalifikacji kadry oraz ścisłą współpracę w tym zakresie z Bankiem Zrzeszającym,
- niedokonywanie transakcji w walutach niewymienialnych.

Ryzyko operacyjne

Cele strategiczne:

- optymalizację efektywności gospodarowania poprzez zapobieganie i minimalizowanie strat operacyjnych oraz wyeliminowanie przyczyn ich powstawania,
- racjonalizację kosztów,
- zwiększenie szybkości oraz adekwatności reakcji Banku na zdarzenia od niego niezależne,
- automatyzację procesów realizowanych w Banku, pozwalającą w sposób bezpieczny zredukować ryzyko wynikające z błędów ludzkich,
- wdrożenie efektywnej struktury zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym określenie ról i odpowiedzialności w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- system zarządzania ryzykiem operacyjnym, adekwatny do profilu ryzyka Banku,
- system zarządzania zasobami ludzkimi, który pozwala na stworzenie kultury organizacyjnej wspierającej efektywne zarządzanie ryzykiem operacyjnym,
- skuteczny system kontroli wewnętrznej pozwalający na monitorowanie i korygowanie wykrytych nieprawidłowości (w szczególności w obszarach najbardziej narażonych na ryzyko),
- wykorzystywanie odpowiednich warunków technicznych (w tym technologicznych) wspierających w sposób bezpieczny działalność Banku i przetwarzane przez niego informacje,
- stosowanie procedur opisujących istniejące w Banku procesy, które regularnie są dostosowywane do zmieniających się warunków otoczenia wewnętrznego i zewnętrznego,
- stosowanie planów awaryjnych i planów zachowania ciągłości działania Banku.

Ryzyko braku zgodności

Cele strategiczne:

- zapewnienie działania Banku zgodnego z przepisami prawa, regulacjami

wewnętrzny oraz standardami rynkowymi,

- zapewnienie zgodności regulacji wewnętrznych Banku z przepisami zewnętrznymi,
- dążenie i dbałość o:
 - ✓ wizerunek zewnętrzny Banku rozumianego jako instytucja zaufania publicznego,
 - ✓ pozytywny odbiór Banku przez klientów,
 - ✓ przejrzystość działań Banku wobec klientów,
 - ✓ stworzenie kadry pracowniczej identyfikującej się z Bankiem, dobrze zorganizowanej wewnętrznie dla realizacji wspólnych celów wytyczonych przez Bank.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- identyfikację, ocenę, kontrolę, monitorowanie i raportowanie w zakresie ryzyka braku zgodności,
- projektowanie i wprowadzenie bazujących na ocenie ryzyka braku zgodności mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności,
- sprawne i skuteczne podejmowanie działań naprawczych w sytuacji zidentyfikowania braku zgodności,
- systematyczne podnoszenie kompetencji kierującego komórką ds. zgodności i kontroli wewnętrznej.

Ryzyko inwestycji

Cele strategiczne:

- osiągnięcie optymalnej stopy zwrotu na poziomie wyższym niż określona stopa wzorcowa (benchmark) dla danego instrumentu finansowego.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- analizę wpływu planowanych inwestycji na poziom ryzyka, adekwatności kapitałowej i rentowności Banku,
- monitorowanie zmian cen na rynku instrumentów finansowych, w które Bank zainwestował środki,
- monitorowanie sytuacji ekonomiczno - finansowej emitentów obligacji komercyjnych,
- monitorowanie poziomu wykorzystania limitów wewnętrznych dotyczących inwestycji.

Ryzyko kapitałowe

Cele strategiczne:

- dążenie do zapewnienia odpowiedniej struktury oraz systematycznego wzrostu funduszy własnych, adekwatnych do skali i rodzaju prowadzonej działalności,
- ograniczenie wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko do rodzajów ryzyka przewidzianych przez przepisy prawa przy założeniu braku prowadzenia działalności handlowej,
- dążenie do posiadania minimalnej wielkości łącznego współczynnika kapitałowego na poziomie 13,875%,
- posiadanie minimalnej wielkości współczynnika kapitału Tier I na poziomie 10,875%,
- posiadanie minimalnej wielkości współczynnika kapitału podstawowego Tier I na poziomie 9,375%,
- obciążenie kapitałem wewnętrznym funduszy własnych na maksymalnym poziomie 65,25%, tym samym posiadanie wewnętrznego współczynnika kapitałowego na minimalnym poziomie 8%,
- dywersyfikacja funduszu udziałowego poprzez ograniczenie pakietu udziałów jednego członka do 5% funduszu udziałowego; zwiększenie pakietu udziałów powyżej 5% funduszu udziałowego wymaga zgody Spółdzielni,
- przekazywanie na fundusze własne minimum 90% nadwyżki bilansowej,
- posiadanie zaangażowania w kapitał zakładowy (akcyjny) Banku Zrzeszającego na poziomie minimum 0,5% sumy bilansowej Banku,
- ograniczenie jednostkowego zaangażowania kapitałowego w instytucjach finansowych, bankach krajowych, zakładach ubezpieczeń i zakładach reasekuracji w taki sposób, aby umniejszenie funduszy własnych Banku z tego tytułu nie stanowiło zagrożenia dla osiągnięcia współczynników kapitałowych na ustalonym poziomie,
- nie angażowanie się kapitałowe w podmioty będące Uczestnikami Systemu Ochrony, za wyjątkiem Banku Zrzeszającego,
- utrzymywanie funduszy własnych i zobowiązań podlegających umorzeniu lub konwersji w wysokości równej co najmniej poziomowi MREL.

2.2 Struktura i organizacja komórki monitorującej dane rodzaje ryzyka w Banku lub inne odpowiednie rozwiązania organizacyjne

Podstawowe zadania organów Banku w zakresie zarządzania ryzykiem zostały określone w „Strategii zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Nakle nad Notecią”.

- Funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej jest zorganizowany na trzech niezależnych poziomach:

1. na pierwszy poziom składa się zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej Banku,
 2. na drugi poziom składa się:
 - a. zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powoływanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych,
 - b. działalność komórki ds. zgodności i kontroli wewnętrznej,
 3. na trzeci poziom składa się działalność komórki audytu wewnętrznego, przy czym w związku z uczestnictwem Banku w Systemie Ochrony, tę działalność wykonuje Spółdzielnia.
- Zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powoływanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych (2 poziom) jest niezależne od zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie,
 - Pracownicy/komórki organizacyjne odpowiedzialne za zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie (bez działalności komórki ds. zgodności i kontroli wewnętrznej) wykonują zadania związane z identyfikacją, pomiarem lub szacowaniem, kontrolą, monitorowaniem oraz sprawozdawaniem każdego istotnego ryzyka.

Rada Nadzorcza:

- w systemie zarządzania ryzykiem sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania ryzykiem, w tym ryzykiem braku zgodności oraz ocenia jego adekwatność i skuteczność, w tym:
 1. zatwierdza, określony przez Zarząd akceptowalny ogólny poziom ryzyka oraz monitoruje jego przestrzeganie,
 2. zatwierdza, przyjętą przez Zarząd strategię zarządzania Bankiem oraz nadzoruje jej przestrzeganie,
 3. zatwierdza, przyjętą przez Zarząd strategię zarządzania ryzykiem oraz monitoruje jej przestrzeganie,
 4. sprawuje nadzór nad opracowaniem, przyjęciem i wdrożeniem procedur, na podstawie których funkcjonować ma w Banku system zarządzania ryzykiem; nadzoruje ich przestrzeganie,
 5. wybiera członków Zarządu posiadających odpowiednie kwalifikacje do sprawowania wyznaczonych im funkcji,
 6. monitoruje skuteczność czynności wykonywanych przez członków Zarządu w związku z realizacją ich zadań w zakresie systemu zarządzania Bankiem,

7. sprawuje nadzór nad wykonywaniem przez członków Zarządu obowiązków, w tym w szczególności w ramach przypisanych im obowiązków na pierwszym poziomie i drugim poziomie w zakresie zarządzania ryzykiem przez pracowników na specjalnie powoływanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych,
8. określa zasady raportowania do Rady Nadzorczej o rodzajach i wielkości ryzyka w działalności, po uprzednim przedstawieniu propozycji przez Zarząd, w sposób umożliwiający nadzorowanie systemu zarządzania ryzykiem w Banku,
9. zatwierdza zasady przeprowadzania testów warunków skrajnych w odniesieniu do poszczególnych rodzajów ryzyka.

Zarząd:

- w systemie zarządzania ryzykiem projektuje, wprowadza oraz zapewnia działanie, spójnego ze strategią zarządzania Bankiem, systemu zarządzania ryzykiem, w tym:
 1. określa bieżącą i przyszłą gotowość Banku do podejmowania ryzyka,
 2. opracowuje i przyjmuje strategię zarządzania ryzykiem,
 3. odpowiada za opracowanie, przyjęcie i wdrożenie procedur dotyczących zarządzania oraz zapewnienie wdrożenia planów w zakresie systemu zarządzania ryzykiem, monitoruje ich przestrzeganie,
 4. zapewnia strukturę organizacyjną dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka i umożliwiającą skuteczne wykonywanie zadań, w tym: wprowadza podział realizowanych w Banku zadań, zapewniający niezależność zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie od zarządzania ryzykiem na drugim poziomie,
 5. nadzoruje zarządzanie ryzykiem na pierwszym i drugim poziomie,
 6. nadzoruje wielkość i profil ryzyka w Banku,
 7. ustanawia odpowiednie zasady raportowania, w tym zasady raportowania Zarządu do Rady Nadzorczej; ustanawia zasady raportowania przez jednostki organizacyjne, komórki organizacyjne oraz stanowiska organizacyjne Banku o rodzajach i wielkości ryzyka w działalności, w sposób umożliwiający monitorowanie poziomu ryzyka w Banku,
 8. wprowadza niezbędne korekty i udoskonalenia systemu zarządzania w przypadku zmiany wielkości i profilu ryzyka w działalności Banku oraz

czynników otoczenia gospodarczego lub wykrycia nieprawidłowości w funkcjonowaniu systemu zarządzania,

9. zatwierdza przyjęte rodzaje limitów oraz ich wysokość.

- Zarządzanie ryzykiem w Banku realizowane jest przez poszczególnych członków Zarządu w ramach przypisanych im obowiązków oraz:
 1. na pierwszym poziomie,
 2. na drugim poziomie (bez działalności komórki ds. zgodności i kontroli wewnętrznej), przy czym nadzór nad tym poziomem przypisany jest Prezesowi Zarządu.

Jednostki i komórki organizacyjne:

- zarządzanie ryzykiem jest zorganizowane w sposób umożliwiający zapobieganie konfliktom interesów pomiędzy pracownikami, czy też jednostkami organizacyjnymi Banku,
- komórki organizacyjne Banku biorą udział w procesie zarządzania ryzykiem poprzez realizację celów zawartych w niniejszej strategii oraz zgodnie z regulaminem organizacyjnym Banku,
- Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami realizuje zadania opisane w regulaminie funkcjonowania,
- komórki organizacyjne (lub wyznaczone osoby w Banku) uczestniczą w procesie zarządzania ryzykiem w ramach przypisanych im zadań w strukturze organizacyjnej Banku oraz w procedurach wewnętrznych, dotyczących zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.

Do podstawowych zadań komórek należą:

- sprawozdawczość dla odbiorców zewnętrznych,
- zarządzanie nadwyżką środków,
- zarządzanie bieżącą pozycją walutową,
- sprzedaż kredytów,
- identyfikacja i akceptacja ryzyka kredytowego dla pojedynczych transakcji,
- pomiar, monitorowanie i kontrola poszczególnych rodzajów ryzyka bankowego.

2.3 Zakres i rodzaj systemów raportowania i pomiaru ryzyka

W stosunku do ryzyk objętych szczególnym nadzorem opracowane zostały metody ich pomiaru oraz opracowany system raportowania opisany szczegółowo w zasadach zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka. Pomiar, monitorowanie i kontrolę poszczególnych

rodzajów ryzyka bankowego dokonuje funkcjonujący w centrali Banku Zespół Analiz Ryzyka, który raportuje za cały Bank do Zarządu i Rady Nadzorczej. Monitorowanie ryzyka odbywa się z częstotliwością dostosowaną do wielkości i charakteru poszczególnych rodzajów ryzyka w działalności Banku oraz umożliwiającą dostarczenie informacji o zmianach profilu działalności.

W ramach zarządzania ryzykiem:

- kredytowym Bank stosuje metody pomiaru oraz system raportowania zgodnie z opracowaną procedurą „Zasady zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku Spółdzielczym w Nakle nad Notecią”,
- koncentracji Bank stosuje metody pomiaru oraz system raportowania zgodnie z opracowaną procedurą „Zasady zarządzania ryzykiem koncentracji w Banku Spółdzielczym w Nakle nad Notecią”,
- płynności Bank stosuje metody pomiaru oraz system raportowania zgodnie z opracowaną procedurą „Zasady zarządzania ryzykiem płynności w Banku Spółdzielczym w Nakle nad Notecią”,
- stopy procentowej dla pozycji zakwalifikowanych do portfela bankowego Bank stosuje metody pomiaru oraz system raportowania zgodnie z opracowaną procedurą „Zasady zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Banku Spółdzielczym w Nakle nad Notecią”,
- walutowym Bank stosuje metody pomiaru oraz system raportowania zgodnie z opracowaną procedurą „Zasady zarządzania ryzykiem walutowym w Banku Spółdzielczym w Nakle nad Notecią”,
- operacyjnym Bank stosuje metody pomiaru oraz system raportowania zgodnie z opracowaną procedurą „Zasady zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku Spółdzielczym w Nakle nad Notecią”,
- braku zgodności Bank stosuje metody pomiaru oraz system raportowania zgodnie z opracowaną procedurą „Zasady zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku Spółdzielczym w Nakle nad Notecią”,
- inwestycji Bank stosuje metody pomiaru oraz system raportowania zgodnie z opracowaną procedurą „Zasady zarządzania ryzykiem inwestycji w Banku Spółdzielczym w Nakle nad Notecią”,
- kapitałowym Bank stosuje metody pomiaru oraz system raportowania zgodnie z opracowanymi: „Strategią zarządzania i planowania kapitałowego w Banku

Spółdzielczym w Nakle nad Notecią”, „Zasadami szacowania kapitału wewnętrznego w Banku Spółdzielczym w Nakle nad Notecią” oraz „Zasadami wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko w Banku Spółdzielczym w Nakle nad Notecią”.

2.4 Zasady polityki stosowania zabezpieczeń i ograniczania ryzyka oraz strategię i procesy monitorowania skuteczności zabezpieczeń i metod ograniczania ryzyka

Zasady polityki stosowania zabezpieczeń i ograniczania ryzyka oraz strategię i procesy monitorowania skuteczności zabezpieczeń i metod ograniczania ryzyka, wykonywane są zgodnie z funkcjonującymi: „Instrukcją prawnych form zabezpieczeń wiarygodności banku w Banku Spółdzielczym w Nakle nad Notecią”, „Zasadami zarządzania ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie w Banku Spółdzielczym w Nakle nad Notecią” oraz „Zasadami zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych w Banku Spółdzielczym w Nakle nad Notecią”.

2.5 Oświadczenie na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem

Zatwierdzone przez Zarząd Banku oświadczenie na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem, dające pewność, że stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii Banku stanowi Załącznik nr 1 do niniejszej informacji.

2.6 Oświadczenie na temat ogólnego profilu ryzyka związanego ze strategią działalności

Zatwierdzone przez Zarząd Banku oświadczenie na temat ogólnego profilu ryzyka Banku zawierające kluczowe wskaźniki i dane liczbowe, zapewniające zewnętrznym zainteresowanym stronom całościowy obraz zarządzania ryzykiem przez Bank, w tym tolerancje na ryzyko określone przez Radę Nadzorczą Banku stanowi Załącznik nr 2 do niniejszej informacji.

2.7 Informacje w zakresie zasad zarządzania

- a) liczba stanowisk dyrektorskich Członków Zarządu:
Członkowie Zarządu nie zajmują stanowisk dyrektorskich.
- b) polityka rekrutacji dotycząca wyboru Członków Zarządu oraz ich wiedzy, umiejętności i doświadczenia; strategia zróżnicowania wyboru Członków Zarządu, jego cele, zadania i zakres ich realizacji:

W Banku funkcjonuje Procedura oceny kwalifikacji Członków Zarządu oraz Zarządu Banku Spółdzielczego w Nakle nad Notecią.

Ocena ta posiada charakter indywidualny i kolegialny. Ocena indywidualna dokonywana jest w odniesieniu do każdego członka Zarządu z osobna. Ocena kolegialna dokonywana jest w stosunku do całego składu Zarządu.

Celem oceny jest stwierdzenie czy członkowie Zarządu dają rękojmię ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem, w tym prowadzenia działalności Banku z zachowaniem bezpieczeństwa wkładów i lokat w nim zgromadzonych oraz posiadają wiedzę, doświadczenie i umiejętności niezbędne do realizacji zarządzania ryzykiem, a także czy ich reputacja osobista nie stwarza zagrożenia dla utraty reputacji Banku.

Rada Nadzorcza pozytywnie oceniła kwalifikacje członków Zarządu Banku, tj. posiadaną wiedzę, doświadczenie i umiejętności niezbędne do zarządzania Bankiem. Rada stwierdziła, że reputacja osobista Członków Zarządu nie stwarza zagrożenia dla utraty reputacji Banku.

Ponadto, mając na względzie ocenę ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem oraz ocenę reputacji Banku jako pochodnej działań członków Zarządu, Rada Nadzorcza Banku Spółdzielczego w Nakle nad Notecią dokonała pozytywnej oceny Zarządu Banku Spółdzielczego w Nakle nad Notecią działającego jako organ kolegialny.

3 Fundusze własne

Poniższe zestawienie przedstawia poziom poszczególnych pozycji funduszy własnych Banku wyliczony według Rozporządzenia CRR Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej na dzień 31.12.2018 roku.

Wyszczególnienie	Dane w złotych
Fundusze własne ogółem (kapitał uznany)	18 837 995,99
I. TIER I	17 957 995,99
1.CET I	16 917 995,99
a) korekty w okresie przejściowym z tytułu instrumentów w kapitale podstawowym Tier I podlegających zasadzie praw nabytych (fundusz udziałowy)	900 470,00
b) kapitał rezerwowy	14 437 037,55
c) fundusz ogólnego ryzyka bankowego	1 314 258,31
d) skumulowane inne całkowite dochody (kapitał z aktualizacji wyceny)	351 088,49
e) odpisy aktualizujące wartość papierów wartościowych	757 907,24
f) zyski zatrzymane	0,00
g) inne wartości niematerialne i prawne	-84 858,36
h) przekroczenie progu koncentracji kapitałowej	0,00

i) inne korekty okresu przejściowego w kapitale podstawowym Tier I	-757 907,24
2. AT I	1 040 000,00
a) korekty w okresie przejściowym z tytułu instrumentów w kapitale dodatkowym Tier I podlegających zasadzie praw nabytych (obligacje Banku zaliczane do funduszy podstawowych)	1 040 000,00
II. TIER II	880 000,00
a) korekty w okresie przejściowym z tytułu instrumentów w kapitale Tier II oraz pożyczek podporządkowanych podlegających zasadzie praw nabytych (obligacje zaliczane do funduszy uzupełniających)	880 000,00

Wartość jednego udziału wynosi 530,00 zł.

Bank nie dokonywał sekurytyzacji aktywów.

Na dzień 31.12.2018 r. Bank nie posiada pożyczki podporządkowanej zaliczanej do funduszy własnych.

Na prawach pożyczki podporządkowanej Bank wyemitował dnia 29 grudnia 2010 roku obligacje na okres 15 lat. Wyemitowane papiery wartościowe Bank zalicza do funduszy własnych Banku w wysokości określonej na podstawie odrębnych przepisów.

4 Informacja w zakresie instrumentów kapitałowych

1	Emitent	Bank Spółdzielczy w Nakle nad Notecią
2	Unikatowy identyfikator (np. CUSIP, ISIN lub identyfikator Bloomberg dla ofert na rynku niepublicznym)	A2010
3	Prawo lub prawa właściwe którym podlega instrument	Ustawa o obligacjach oraz rozporządzenie CRR
	Ujmowanie w kapitale regulacyjnym	Tak
4	Zasady przejściowe określone w rozporządzeniu CRR	Amortyzacja
5	Zasady określone w rozporządzeniu CRR obowiązujące po okresie przejściowym	Kapitał TIER II
6	Kwalifikowalne na poziomie jednostkowym lub (sub-)skonsolidowanym/na poziomie jednostkowym oraz (sub-)skonsolidowanym	Poziom jednostkowy
7	Rodzaj instrumentu (rodzaje określone przez każdy system prawny)	Obligacje
8	Kwota uznana w kapitale regulacyjnym (waluta w mln, według stanu na ostatni dzień sprawozdawczy)	2.080.000,00
9	Wartość nominalna instrumentu	2.600.000,00
9a	Cena emisyjna	2.600.000,00
9b	Cena wykupu	2.600.000,00
10	Klasyfikacja księgowa	
11	Pierwotna data emisji	31.12.2010
12	Wieczyste czy terminowe	Terminowe
13	Pierwotny termin zapadalności	2025
14	Opcja wykupu na żądanie emitenta podlegająca wcześniejszemu zatwierdzeniu przez organy nadzoru	Tak
15	Termin wykupu opcjonalnego, terminy wykupu warunkowego oraz kwota wykupu	-
16	Kolejne terminy wykupu jeżeli dotyczy	-
	Kupony/dywidendy	Kupon odsetkowy
17	Stała lub zmienna dywidenda/stały lub zmienny kupon	Zmienny

18	Kupon odsetkowy oraz dowolny powiązany wskaźnik	Półroczny
19	Istnienie zapisanych praw do niewypłacania dywidendy	Nd
20a	W pełni uznaniowe, częściowo uznaniowe czy obowiązkowe (pod względem terminu)	Obowiązkowe
20b	W pełni uznaniowe, częściowo uznaniowe czy obowiązkowe (pod względem kwoty)	Obowiązkowe
21	Istnienie opcji z oprocentowaniem rosnącym lub innej zachęty do wykupu	Nie
22	Nieskumulowane czy skumulowane	Nieskumulowane
23	Zamienne czy niezamienne	Niezamienne
24	Jeżeli zamienne, zdarzenie lub zdarzenia powodujące zamianę	Nd
25	Jeżeli zamienne, w pełni czy częściowo	Nd
26	Jeżeli zamienne, wskaźnik konwersji	Nd
27	Jeżeli zamienne, zamiana obowiązkowa czy opcjonalna	Nd
28	Jeżeli zamienne należy określić rodzaj instrumentu na który można dokonać zamiany	Nd
29	Jeżeli zamienne, należy określić emitenta instrumentu na który dokonuje się zamiany	Nd
30	Odpisy obniżające wartość	Nd
31	W przypadku odpisu obniżającego wartość, zdarzenie lub zdarzenia wywołujące odpis obniżający wartość	Nd
32	W przypadku odpisu obniżającego wartość, w pełni czy częściowo	Nd
33	W przypadku odpisu obniżającego wartość, trwale czy tymczasowo	Nd
34	W przypadku tymczasowego odpisu obniżającego wartość, opis mechanizmu odpisu obniżającego wartość	Nd
35	Pozycja w hierarchii podporządkowania w przypadku likwidacji (należy określić rodzaj instrumentu bezpośrednio uprzywilejowanego w odniesieniu do danego instrumentu)	Nd
36	Niezgodne cechy przejściowe	brak
37	Jeżeli tak, należy określić niezgodne cechy	Nd

5 Wymogi kapitałowe

Bank wyznacza łączną kwotę ekspozycji na ryzyko zgodnie z „Zasadami wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko w Banku Spółdzielczym w Nakle nad Notecią”.

Bank stosuje współczynnik wsparcia. Wartość aktywów ważonych ryzykiem obliczonych dla ekspozycji wobec małego i średniego przedsiębiorcy, zaliczonych do ekspozycji wobec przedsiębiorstw, ekspozycji detalicznych lub ekspozycji zabezpieczonych hipotekami na nieruchomościach, Bank dodatkowo mnoży przez współczynnik wsparcia równy 0,7619.

W tabeli przedstawiono kwoty stanowiące 8% ekspozycji ważonej ryzykiem po zastosowaniu współczynnika wsparcia wobec MŚP dla każdej z klas ekspozycji na dzień 31.12.2018 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Dane w złotych
-----	------------------	----------------

1	Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	0
2	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	51 242
3	Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	96 884
4	Ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	0
5	Ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	0
6	Ekspozycje wobec instytucji	0
7	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	601 227
8	Ekspozycje detaliczne	5 763 598
9	Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	224 121
10	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	838 602
11	Pozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	0
12	Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	0
13	Ekspozycje z tytułu należności od instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	0
14	Ekspozycje związane z przedsiębiorstwami zbiorowego inwestowania	423 887
15	Ekspozycje kapitałowe	116 616
16	Inne pozycje	550 388
	RAZEM	8 666 565

Poniższe zestawienie przedstawia poziom minimalnych wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka w tys. złotych według stanu na dzień 31.12.2018 r.

Rodzaj ryzyka	Wewnętrzny wymóg kapitałowy	Alokacja kapitału wg Filaru I	Alokacja dodatkowego kapitału wg Filaru II
Ryzyko kredytowe	9 499	8 667	832
Ryzyko rynkowe	0	0	0
Ryzyko operacyjne	1 754	1 754	0
Ryzyko koncentracji zaangażowań, w tym:	0	x	0
*koncentracji dużych zaangażowań	0	x	0
*koncentracji w ten sam sektor gospodarczy	0	x	0
*koncentracji w ten sam rodzaj lub dostawcę zabezpieczenia	0	x	0
Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej	0	x	0
Ryzyko płynności	0	x	0
Ryzyko kapitałowe	0	x	0

Ryzyko inwestycji	0	x	0
Ryzyko wyniku finansowego	38	x	38
Kapitał regulacyjny	10 421		
Kapitał wewnętrzny	11 291		
Współczynnik kapitałowy	14,46		
Wewnętrzny współczynnik kapitałowy	13,35		

Wyliczenia zostały wykonane zgodnie z „Zasadami wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko w Banku Spółdzielczym w Nakle nad Notecią”, „Zasadami szacowania kapitału wewnętrznego w Banku Spółdzielczym w Nakle nad Notecią”, a także ze „Strategią zarządzania i planowania kapitałowego w Banku Spółdzielczym w Nakle nad Notecią”.

W celu ustalenia łącznej wartości oszacowanych wymogów kapitałowych Bank dokonuje zestawienia wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka, dotyczących zarówno Filaru I jak i Filaru II. Łączna wartość wewnętrznego wymogu kapitałowego z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka na dzień 31.12.2018 r. wyniosła 11 291 tys. złotych i była wynikiem ryzyka ponoszonego przez Bank z Filaru I i Filaru II.

6 Bufory kapitałowe

Tabela poniżej przedstawia ujawnienia w zakresie bufora antycyklicznego na dzień 31.12.2018 r.

Kwota specyficznego dla instytucji bufora antycyklicznego		
1	Łączna kwota ekspozycji na ryzyko	108 332 066 zł
2	Specyficzny dla instytucji wskaźnik bufora antycyklicznego	0
3	Wymóg w zakresie specyficznego dla instytucji bufora antycyklicznego	0

7 Ryzyko kredytowe - korekty z tytułu ryzyka kredytowego

7.1 Definicje należności przeterminowanych i zagrożonych; opis stosowanego podejścia i metod przyjętych do ustalania korekt wartości i rezerw

Dla wyliczania łącznej kwoty na ryzyko z tytułu ryzyka kredytowego, uznaje się ekspozycję, której dotyczy niewykonanie zobowiązania jeżeli istnieje małe prawdopodobieństwo wywiązania się dłużnika w okresie jednego roku ze zobowiązań wobec Banku, lub przeterminowanie przekracza 90 dni, a przeterminowana kwota przekracza w przypadku ekspozycji detalicznych 500,00 zł, a w przypadku pozostałych klas ekspozycji przeterminowana kwota przekracza 3.000,00 zł. W sytuacji, gdy kredytobiorca posiada kilka ekspozycji, ale tylko części z nich dotyczy niewykonanie zobowiązania, do tej klasy zaliczane są tylko ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania – w przypadku ekspozycji

wobec klientów detalicznych i wszystkie ekspozycje kredytobiorcy – w przypadku pozostałych klientów.

Dla potrzeb ustalenia należności zagrożonych oraz naliczenia odpowiedniej wysokości rezerw celowych od ekspozycji kredytowych klasyfikowanych do kategorii „normalnej”, „pod obserwacją”, „poniżej standardu”, „wątpliwe”, lub „stracone”, stosuje się zasady wynikające z Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 roku w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz. U. Nr 235 poz. 1589 z późniejszymi zmianami) oraz zasady określone w procedurze wewnętrznej w sprawie tworzenia rezerw celowych.

Korekty wartości stanowią kwoty nierozliczonej w przychody Banku prowizji od udzielonych kredytów przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej.

Bank w swoich analizach nie przyjmuje podziału na istotne obszary geograficzne.

7.2 Ekspozycje według wyceny bilansowej

Ekspozycje kredytowe według wyceny bilansowej (po korektach rachunkowych) na dzień 31.12.2018 r., bez uwzględnienia skutków ograniczania ryzyka kredytowego oraz średnią kwotę ekspozycji z 5 stanów w okresie od 31.12.2017 r. do 31.12.2018 r. w podziale na klasy, przedstawia poniższe zestawienie:

Lp.	Wyszczególnienie	Stan na dzień 31.12.2018 r. w zł	Średnia kwota w okresie od 31.12.2017 r. do 31.12.2018 r.
1	Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	5 806 603	6 519 430
2	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	3 202 594	3 265 506
3	Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	2 422 090	2 133 096
4	Ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	0	0
5	Ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	0	0
6	Ekspozycje wobec instytucji	94 268 121	88 404 831
7	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	9 324 398	12 399 812
8	Ekspozycje detaliczne	118 299 894	120 826 739
9	Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	9 418 731	9 118 313
10	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	9 863 504	9 015 894
11	Pozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	0	0
12	Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	0	0
13	Ekspozycje z tytułu należności od instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	0	0

14	Ekspozycje związane z przedsiębiorstwami zbiorowego inwestowania	7 710 987	7 536 894
15	Ekspozycje kapitałowe	1 457 700	1 458 300
16	Inne pozycje	12 631 994	12 096 816
	RAZEM	274 406 616	272 775 632

7.3 Struktura zaangażowania Banku według typu kontrahenta w rozbiciu na klasy ekspozycji

Strukturę zaangażowania Banku wobec sektora finansowego według typu kontrahenta w rozbiciu na klasy ekspozycji według stanu na dzień 31.12.2018 r. przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Typ kontrahenta	Wartość w zł
1	Banki	97 633 518
	Należności normalne	97 633 518
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
2	Pozostałe instytucje sektora finansowego	1 414 053
	Należności normalne	1 414 053
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
3	Pomocnicze instytucje finansowe	0
	Należności normalne	0
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
4	Instytucje ubezpieczeniowe	0
	Należności normalne	0
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
Razem zaangażowanie w sektorze finansowym		99 047 571

Struktura zaangażowania Banku w sektorze niefinansowym według typu kontrahenta oraz w podziale na podmioty według stanu na dzień 31.12.2018 r. przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Typ kontrahenta	Wartość w zł
1	Przedsiębiorstwa i spółki państwowe	1 613 572
	Należności normalne	0
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	1 613 572

2	Przedsiębiorstwa i spółki prywatne oraz spółdzielnie	66 690 508
	Należności normalne	53 134 175
	Należności pod obserwacją	1 432 277
	Należności zagrożone	12 124 056
3	Przedsiębiorcy indywidualni	30 221 963
	Należności normalne	23 502 467
	Należności pod obserwacją	1 588 218
	Należności zagrożone	5 131 278
4	Osoby prywatne	10 649 097
	Należności normalne	10 026 814
	Należności pod obserwacją	277 727
	Należności zagrożone	344 556
5	Rolnicy indywidualni	31 395 240
	Należności normalne	29 539 784
	Należności pod obserwacją	630 093
	Należności zagrożone	1 225 363
6	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	2 401 788
	Należności normalne	2 401 788
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
Razem zaangażowanie w sektorze niefinansowym		142 972 168

Strukturę zaangażowania Banku wobec sektora budżetowego w rozbiciu na kategorie należności według stanu na dzień 31.12.2018 r. przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Wartość w zł
Należności normalne	3 222 896
Należności pod obserwacją	0
Należności zagrożone	0
Razem zaangażowanie w sektorze budżetowym	3 222 896

7.4 Ekspozycje według branży

Strukturę zaangażowania Banku (suma wszystkich ekspozycji kredytowych Banku (ekspozycja kredytowa - bilansowa wartość nominalna kapitału plus nominalna wartość udzielonego zobowiązania pozabilansowego dotyczącego finansowania)) w poszczególnych branżach w rozbiciu na kategorie należności według stanu na dzień 31.12.2018 r. przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Branże	Wartość w tys. zł
1	Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i rybactwo	42 288

	Należności normalne	38 656
	Należności pod obserwacją	635
	Należności zagrożone	2 997
2	Górnictwo i wydobywanie	54
	Należności normalne	54
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
3	Przetwórstwo przemysłowe	28 174
	Należności normalne	19 696
	Należności pod obserwacją	133
	Należności zagrożone	8 345
4	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	1 194
	Należności normalne	1 194
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
5	Budownictwo	11 123
	Należności normalne	9 332
	Należności pod obserwacją	104
	Należności zagrożone	1 687
6	Handel hurtowy i detaliczny	19 941
	Należności normalne	17 849
	Należności pod obserwacją	115
	Należności zagrożone	1 977
7	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	8 539
	Należności normalne	7 724
	Należności pod obserwacją	775
	Należności zagrożone	40
8	Transport i gospodarka magazynowa oraz informacja i komunikacja	8 435
	Należności normalne	4 210
	Należności pod obserwacją	1 811
	Należności zagrożone	2 414
9	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	4 837
	Należności normalne	4 837
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
10	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	11 331
	Należności normalne	10 008
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	1 323
11	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe	

	zabezpieczenia społeczne	2 405
	Należności normalne	2 405
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
12	Edukacja	1 892
	Należności normalne	1 892
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
13	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	5 323
	Należności normalne	5 175
	Należności pod obserwacją	148
	Należności zagrożone	0
14	Działalność związana z kulturą rozrywką i rekreacją, naukowa i techniczna, w zakresie administrowania oraz pozostała	7 629
	Należności normalne	7 085
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	544
15	Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników	0
	Należności normalne	0
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
16	Organizacje i zespoły eksterytorialne	0
	Należności normalne	0
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
17	Osoby fizyczne – (bez branży)	11 509
	Należności normalne	10 892
	Należności pod obserwacją	284
	Należności zagrożone	333
	Razem zaangażowanie	164 674

7.5 Ekspozycje według okresów zapadalności

Strukturę ekspozycji według okresów zapadalności w podziale na istotne klasy należności według stanu na dzień 31.12.2018 r. przedstawia poniższa tabela.

Istotne klasy należności	do 1 tyg.	do 1 m-ca	1-3 m-cy	3-6 m-cy	6-12 m-cy	1-2 lat	2-5 lat	5-10 lat	10-20 lat	powyżej 20 lat
<i>Ekspozycje sektora finansowego</i>	51 795	38 315	3 450	76	9 151	362	243	1 273	0	0
<i>Ekspozycje sektora niefinansowego</i>	8 881	2 252	5 582	11 231	13 551	25 463	41 875	25 294	8 499	489

<i>Ekspozycje sektora instytucji rządowych i samorządowych</i>	5	30	72	124	326	489	1 189	878	95	0
RAZEM	60 681	40 597	9 104	11 431	23 028	26 314	43 307	27 445	8 594	489

7.6 Ekspozycje zagrożone w rozbiciu na istotne branże lub typy kontrahenta

Struktura należności z rozpoznaną utratą wartości i przeterminowanych w rozbiciu na istotne typy kontrahenta według stanu na dzień 31.12.2018 r. przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Typ kontrahenta	Wartość w tys. zł
1	Przedsiębiorstwa i spółki prywatne oraz spółdzielnie (kredyty + odsetki)	13 758
	Kredyty zagrożone	12 992
	w tym przeterminowane	10 151
	Rezerwy celowe	3 607
	Korekta wartości	0
	Odsetki	766
2	Przedsiębiorcy indywidualni (kredyty + odsetki)	5 111
	Kredyty zagrożone	4 997
	w tym przeterminowane	3 559
	Rezerwy celowe	1 552
	Korekta wartości	0
	Odsetki	114
3	Osoby prywatne (kredyty + odsetki)	345
	Kredyty zagrożone	330
	w tym przeterminowane	211
	Rezerwy celowe	134
	Korekta wartości	0
	Odsetki	15
4	Rolnicy indywidualni (kredyty + odsetki)	1 246
	Kredyty zagrożone	1 226
	w tym przeterminowane	957
	Rezerwy celowe	289
	Korekta wartości	0
	Odsetki	20
5	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych (kredyty + odsetki)	0
	Kredyty zagrożone w tym przeterminowane	0
	Rezerwy celowe	0
	Korekta wartości	0
	Odsetki	0

	Razem wartość bilansowa z rozpoznaną utratą wartości	14 878
--	---	---------------

7.7 Zmiany stanu korekt wartości i rezerw z tytułu ekspozycji zagrożonych zostały zaprezentowane w poniższej tabeli

Zmiany stanu korekt wartości i rezerw z tytułu ekspozycji	Kwota (w zł)
Odpisy aktualizujące, stan na koniec 31.12.2017 r.	3 375 459
Inne korekty	17 760
Utworzone odpisy	8 428 083
Rozwiązane odpisy	-6 123 013
Spisane w ciężar odpisów	0
Odpisy aktualizujące, stan na koniec 31.12.2018 r.	5 698 289

8 Techniki ograniczania ryzyka kredytowego

Bank stosuje techniki ograniczania ryzyka kredytowego.

Jeżeli ekspozycja objęta jest ograniczeniem ryzyka kredytowego to Bank może uwzględniać ograniczenie ryzyka kredytowego przy obliczaniu kwot ekspozycji ważonych ryzykiem. Stosowanie przez Bank ochrony kredytowej nie zwalnia Banku z monitorowania i klasyfikacji ryzyka kredytowego związanego z daną ekspozycją, a wynikającego z ryzyka niewypłacalności kredytobiorcy. Bank stosuje rzeczywistą i nierzeczywistą ochronę kredytową, według metody uproszczonej ujmowania zabezpieczeń. Ochrona kredytowa rzeczywista oznacza, że w przypadku niewykonania zobowiązania przez kontrahenta, niewypłacalności, upadłości lub innego dotyczącego kontrahenta zdarzenia kredytowego określonego w transakcji, Bank może upłynnić, dokonać transferu, przejąć lub zatrzymać zabezpieczenie. W przypadku ochrony kredytowej nierzeczywistej strona trzecia umowy zobowiązuje się do zapłacenia określonej kwoty, w przypadku powstania niewypłacalności dłużnika. Metoda uproszczona ujmowania zabezpieczeń oznacza, że w przypadku ochrony kredytowej rzeczywistej, rezydualny termin rozliczenia ochrony kredytowej nie może być krótszy od rezydualnego terminu zapadalności ekspozycji. Bank ustanawia mechanizmy ochrony kredytowej, które są prawnie skuteczne. Bank podejmuje wszystkie stosowne kroki w celu zapewnienia skuteczności mechanizmów ochrony kredytowej oraz eliminowania ryzyka związanego z tymi mechanizmami. Poza szczegółowymi warunkami, które musi spełniać zabezpieczenie, aby móc pozostać uznanym rodzajem zabezpieczenia, wszystkie zabezpieczenia rzeczywiste, stanowiące podstawę do stosowania technik redukcji ryzyka kredytowego, muszą spełniać następujące warunki:

- Bank posiada prawo do szybkiego upłynnienia lub zatrzymania tego zabezpieczenia w przypadku niewykonania zobowiązania przez dłużnika, jego niewypłacalności lub upadłości,
- występować w wykazie uznanych aktywów zawartym w art. 197-200 CRR,
- zabezpieczenie jest płynne, co należy rozumieć jako sytuację, gdy w przypadku sprzedaży można uzyskać cenę netto nieodbiegającą od cen rynkowych,
- wartość zabezpieczenia jest stabilna.

Poza szczegółowymi warunkami, które musi spełniać zabezpieczenie, aby móc pozostać uznany rodzajem zabezpieczenia, wszystkie zabezpieczenia nierzeczywiste, stanowiące podstawę do stosowania technik redukcji ryzyka kredytowego, muszą spełniać następujące warunki:

- dostawca zabezpieczenia jest uwzględniany w wykazie uznanych dostawców zawartym w art. 201 CRR,
- umowa zabezpieczenia występuje w wykazie umów zawartym w art. 203 CRR,
- jest prawnie skuteczna i egzekwowalna w stopniu zapewniającym odpowiednią pewność co do wysokości zabezpieczenia.

Za uznane zabezpieczenia rzeczywiste Bank przyjmuje:

- środki pieniężne zdeponowane w Banku,
- dłużne papiery wartościowe emitowane przez Skarb Państwa lub NBP,
- środki pieniężne zdeponowane w innym banku.

Za uznanych dostawców oraz umowę ochrony kredytowej nierzeczywistej Bank przyjmuje:

- gwarancję Skarbu Państwa lub Narodowego Banku Polskiego,
- gwarancję jednostki samorządu terytorialnego i władze lokalne,
- gwarancję innego banku,
- regwarancję Skarbu Państwa wynikającą z udzielenia Bankowi gwarancji przez Bank Gospodarstwa Krajowego na realizację programów rządowych,
- gwarancję podmiotu posiadającego ocenę kredytową wydaną przez ECAI;

Szczegółowe warunki stosowania technik ograniczania ryzyka kredytowego zostały zawarte w „Zasadach wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko w Banku Spółdzielczym w Nakle nad Notecią”.

9 Aktywa wolne od obciążeń

Tabela poniżej przedstawia kwotę aktywów obciążonych i wolnych od obciążeń wg stanu na 31.12.2018 r.:

Aktywa	Wartość bilansowa aktywów obciążonych (w tys. zł)	Wartość bilansowa aktywów wolnych od obciążeń (w tys. zł)
Instrumenty kapitałowe	-	9 171
Dłużne papiery wartościowe	-	4 597
Inne aktywa	-	251 358

10 Korzystanie z ECAI - zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej

Banki korzystał z ocen jakości kredytowej dla rządu polskiego w celu przypisania wag ryzyka ekspozycjom wobec instytucji oraz ekspozycjom wobec podmiotów sektora publicznego.

Bank korzysta z ocen jakości kredytowej nadanych przez następujące zewnętrzne instytucje oceny wiarygodności kredytowej (ECAI):

- Fitch Ratings,
- Moody's Investors Service,
- Standard and Poor's Ratings Services.

Jeżeli nadane oceny odpowiadają różnym wagom ryzyka wówczas Bank uwzględnia tę ocenę, której odpowiada wyższa waga ryzyka. Jeżeli dostępne są więcej niż dwie oceny kredytowe sporządzone przez wyznaczone ECAI dla danej pozycji z ratingiem, wówczas uwzględnia się te dwie spośród nich, z którymi wiążą się najniższe wagi ryzyka, z zastrzeżeniem: jeżeli dwie najniższe wagi ryzyka różnią się od siebie, przypisuje się wyższą z nich. Bank uzależnia przyznanie wagi ryzyka od stopnia jakości kredytowej, który przypisano rządowi polskiemu według tabeli.

Stopień jakości kredytowej rządu polskiego	1	2	3	4	5	6
Waga ryzyka ekspozycji	20%	50%	100%	100%	100%	150%

Do momentu ustalenia standardu technicznego dotyczącego odpowiedników stopni jakości kredytowej ECAI w skali CRR, Bank uzależnia stopień jakości kredytowej od oceny wiarygodności kredytowej w następujący sposób:

Stopień jakości kredytowej	Ocena wiarygodności kredytowej		
	Fitch Ratings	Moody's Investors Service	Standard and Poor's Ratings Services
1	AAA do AA-	Aaa do Aa3	AAA do AA-
2	A+ do A-	A1 do A3	A+ do A-
3	BBB+ do BBB-	Baa1 do Baa3	BBB+ do BBB-
4	BB+ do BB-	Ba1 do Ba3	BB+ do BB-
5	B+ do B-	B1 do B3	B+ do B-
6	CCC+ i poniżej	Caa1 i poniżej	CCC+ i poniżej

11 Ryzyko rynkowe

W 2018 roku w zakresie ryzyka rynkowego Bank wyznaczał wymóg wyłącznie na ryzyko walutowe. Na dzień 31.12.2018 r. wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego nie wystąpił.

12 Ryzyko operacyjne

Ryzyko operacyjne to ryzyko poniesienia przez Bank strat, wynikających z niedostosowania lub zawodności procesów wewnętrznych, ludzi i systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych, w tym również ryzyko prawne.

Bank do obliczenia wymogu kapitałowego stosuje metodę podstawowego wskaźnika. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego na dzień 31.12.2018 r. wyniósł 1 754 tys. zł. Klasyfikacja zdarzeń operacyjnych służy identyfikacji przyczyn powstania tych zdarzeń oraz pomiarowi ryzyka operacyjnego. Rejestr zdarzeń ryzyka operacyjnego obejmuje 7 kategorii. Proces ewidencji incydentów ryzyka operacyjnego realizowany jest za pomocą systemu informatycznego wspomagającego zarządzanie ryzykiem operacyjnym, który umożliwia rejestrację, pomiar, monitorowanie i analizę ryzyka.

W 2018 roku zarejestrowano łącznie 123 incydentów ryzyka operacyjnego o łącznej wartości strat 1 200 złotych. Zdarzenia operacyjne, które wystąpiły, zakwalifikowane zostały do obszarów 1A (Ryzyko pomijalne) oraz 1B (Obszar pośredni). Limit na wymóg kapitałowy I i II Filaru został zachowany.

Rejestr zdarzeń ryzyka operacyjnego w 2018 roku przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Podział wg kategorii	Razem	Straty w zł
1	Oszustwa wewnętrzne	0	0
2	Oszustwa zewnętrzne	2	1 200
3	Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	3	0
4	Klienci, produkty i praktyki operacyjne	4	0
5	Szkody związane z aktywami rzeczowymi	0	0
6	Zakłócenia działalności Banku i awarie systemów	61	0
7	Wykonywanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	53	0
	Ogółem	123	1 200

W celu ograniczenia ryzyka operacyjnego, w Banku podejmowane były działania m.in. wdrażanie w większym stopniu działania systemu NOVUM EOD oraz zakup pięciu systemów antywybuchowych do bankomatów. W roku 2018 zakupiono również urządzenia pomiarowe do serwerowni, które zabezpieczają prace serwera przed niekorzystnymi warunkami tj. czujki wilgotności oraz zalania.

W 2018 roku nie odnotowano zdarzeń z tytułu ryzyka operacyjnego, które istotnie wpłynęłyby na bezpieczeństwo funkcjonowania Banku.

13 Ekspozycje kapitałowe nieuwzględnione w portfelu handlowym

Podział ekspozycji ze względu na cel nabycia (zyski kapitałowe, przyczyny strategiczne) według stanu na dzień 31.12.2018 r. przedstawia poniższe zestawienie.

Lp.	Rodzaj ekspozycji	Kwota ekspozycji zakupionych ze względu na zyski kapitałowe	Kwota ekspozycji zakupionych ze względu na przyjętą strategię
1	Ekspozycje z tytułu posiadania jednostek uczestnictwa w instytucjach zbiorowego inwestowania	6 981 622,24	-
2	Certyfikaty inwestycyjne	729 365,00	-
3	Obligacje Skarbu Państwa	4 597 418,56	-
4	Obligacje komercyjne	0,00	-
5	Akcje SGB Bank S.A.	-	1 457 700,00
6	Udziału TUW Concordia	-	1 000,00
7	Udział w systemie ochrony SGB	-	1 000,00
	RAZEM	12 308 405,80	1 459 700,00

W 2018 roku Bank nie dokonywał zakupów obligacji komercyjnych ani obligacji Skarbu Państwa, zakupił natomiast jednostki uczestnictwa funduszu SGB Bankowy o wartości nominalnej 3 700 000,00 złotych.

Ekspozycje kapitałowe z tytułu jednostek uczestnictwa, certyfikatów inwestycyjnych oraz obligacji komercyjnych są ujmowane jako aktywa dostępne do sprzedaży, a skutki ich wyceny odnoszone są na fundusz z aktualizacji wyceny. Obligacje skarbowe ujmowane są jako aktywa utrzymywane do terminu zapadalności, a uzyskane od nich odsetki stanowią pozostałe przychody finansowe. Akcje SGB Bank S.A. są zaliczane do finansowego majątku trwałego, a uzyskana od nich dywidenda stanowi przychód Banku.

Zrealizowane zyski lub straty ze sprzedaży i likwidacji w ujęciu skumulowanym w danym okresie - nie wystąpiły.

Kwota ogółem niezrealizowanych zysków i strat, łączne niezrealizowane zyski i straty z przeszacowania oraz inne pozycje o podobnym charakterze zaliczone do funduszy podstawowych lub uzupełniających - nie wystąpiły.

14 Ryzyko stopy procentowej dla pozycji zakwalifikowanych do portfela bankowego

Ryzyko stopy procentowej jest definiowane przez Bank, jako niebezpieczeństwo negatywnego wpływu zmian stóp procentowych na wynik finansowy oraz bilansową wartość zaktualizowaną kapitału.

Bank przyjmuje, że zmiana stóp procentowych sama w sobie nie jest źródłem potencjalnych strat; narażenie na negatywne oddziaływanie na wyniki Banku związane jest w najistotniejszym stopniu z występującymi różnicami w wielkościach aktywów i pasywów przeszacowywanych w poszczególnych przedziałach oraz nierównomierną skalą zmian wysokości poszczególnych stóp referencyjnych.

Bank stosuje oprocentowanie dla udzielonych a niewykorzystanych pozycji pozabilansowych. W przypadku, gdy udział zobowiązań pozabilansowych w dwóch kolejnych miesiącach przekracza poziom 10% wartości aktywów wrażliwych i według oceny Banku przekroczenie to może mieć charakter trwały, Bank włącza te pozycje do pomiaru ryzyka stopy procentowej. W przeciwnym wypadku pozycje te wyłącza z przeprowadzonych pomiarów ryzyka stopy procentowej.

W ramach ryzyka stopy procentowej, Bank wyróżnia następujące kategorie ryzyka:

- ryzyko przeszacowania, wynikające z niedopasowania terminów przeszacowania pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych,
- ryzyko bazowe, spowodowane niedoskonałą korelacją zmian stóp referencyjnych.

Pozostałe rodzaje ryzyka stopy procentowej tj. ryzyko krzywej dochodowości oraz ryzyko opcji klienta Bank uznaje jako nieistotne.

Pomiar ryzyka stopy procentowej obejmuje wszystkie pozycje wrażliwe na zmianę stopy procentowej.

Bank mierzy ryzyko przeszacowania w oparciu o metodę wyniku odsetkowego przy założeniu że:

- stopy procentowe wszystkich aktywów i pasywów w każdym przedziale przeszacowania zmieniają się o taką samą wielkość wynoszącą 100 p.b.,
- struktura bilansu i terminów przeszacowania na datę analizy nie zmieni się w przyszłości.

Bank mierzy ryzyko bazowe w oparciu o metodę wyniku odsetkowego uwzględniając niedoskonałe powiązanie zmian stóp referencyjnych.

Miarą niedoskonałości zmian stóp referencyjnych jest współczynnik korelacji.

Podstawą przyjętą do określenia poziomu ryzyka bazowego jest założenie, że stawki WIBID / WIBOR oraz stawki Banku zmieniają się przede wszystkim w wyniku zmian stóp procentowych Narodowego Banku Polskiego.

Do pomiaru narażenia na ryzyko stopy procentowej Bank wykorzystuje następujące metody:

- lukę przeszacowania,
- metodę wyniku odsetkowego,
- metodę zaktualizowanej wartości ekonomicznej,
- analizę wskaźników ekonomicznych związanych z ryzykiem stopy procentowej.

Bank dokonuje pomiaru ryzyka stopy procentowej, a wyniki pomiaru wraz ze stosownym opisem oraz komentarzem w formie analizy przekazywane są:

- co kwartał poszczególnym członkom Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami oraz Zarządowi Banku,
- co pół roku Radzie Nadzorczej Banku.

Potencjalne narażenie Banku na ryzyko stopy procentowej wg stanu aktywów i pasywów na dzień 31.12.2018 r. przedstawia się następująco:

- przy założeniu równomiernej zmiany stóp procentowych o 1 pp. dla wszystkich aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych oraz uwzględniając tylko różne terminy, w których możliwa jest zmiana poziomu ich oprocentowania (terminów przeszacowania) wyniki pomiaru wykazały, że poziom ryzyka przeszacowania jest umiarkowany - spadek stóp procentowych o 1 pp. powoduje zmianę wyniku odsetkowego o kwotę 1 022 tys. tj. 11,8% wyniku odsetkowego oraz 5,4% funduszy własnych,
- przy obliczaniu skutków braku równomiernej zmiany stóp procentowych dla poszczególnych stawek bazowych, pomiary wykazały, że poziom ryzyka przeszacowania jest umiarkowany - spadek stóp procentowych o 1 pp. powoduje zmianę wyniku odsetkowego o kwotę 336 tys. tj. 3,9% wyniku odsetkowego oraz 1,8% funduszy własnych.

W Banku największe ryzyko stopy procentowej stanowi możliwość spadku rynkowych stóp procentowych, dodatkowo wzmocnione przez wysoki udział pasywów z oprocentowaniem poniżej 2%, które w znaczący sposób ograniczają możliwość obniżenia kosztów odsetkowych w przypadku spadku stóp procentowych. Spadek stóp procentowych o 2 pp. spowoduje spadek wyniku odsetkowego o 2 miliony 555 tys. zł.

Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej objęte jest systemem limitów. Limit na wymóg kapitałowy II Filaru nie został przekroczony. W grudniu 2018 roku nie odnotowano przekroczenia limitów.

15 Polityka w zakresie wynagrodzeń

15.1 Zasady ustalania zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku

Rada Nadzorcza Banku Spółdzielczego w Nakle nad Notecią działając m.in. na podstawie Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach (Dz. U. z 2017 r. poz. 637) oraz Zasad Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych wydanych Uchwałą nr 218/2014 Komisji Nadzoru Finansowego (Dz. U. KNF z 2014 r. poz. 17) podejmując uchwałę nr 40/2017 zatwierdziła Politykę wynagradzania pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka w Banku Spółdzielczym w Nakle nad Notecią, zwaną dalej Polityką.

Polityka uwzględnia to, że Bank Spółdzielczy w Nakle nad Notecią:

- 1) jest Spółdzielnią,
- 2) prowadzi działalność na ograniczonym terenie określonym w Statucie Banku,
- 3) jest uczestnikiem Systemu Ochrony SGB,
- 4) działa w ramach określonego limitami apetytu na ryzyko,
- 5) posiada prostą strukturę organizacyjną,
- 6) funkcjonuje w oparciu o zasadę, iż członkowie organu zarządzającego ponoszą ostateczną odpowiedzialność za instytucję, jej strategię i działalność,
- 7) w przyjętych zasadach wynagradzania zachowuje praktykę polegającą na tym, iż zmienne składniki wynagrodzeń stanowią niewielką część w relacji do stałych składników wynagrodzeń,
- 8) uznaje, iż łączna wysokość zmiennych składników wynagrodzenia osobom, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka, w ujęciu historycznym nie ograniczała zdolności Banku do podwyższenia funduszy własnych Banku.

Do stanowisk istotnych, o których mowa w § 24 Rozporządzenia, zgodnie z dokonaną weryfikacją w Banku, zalicza się:

- 1) Członków Rady Nadzorczej,
- 2) Członków Zarządu.

Wysokość wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej ustala Zebranie Przedstawicieli.

Rada Nadzorcza otrzymuje tylko stałe składniki wynagrodzenia.

Wysokość wynagrodzenia stałego i zmiennego dla Członków Zarządu ustala Rada Nadzorcza.

Zmienne składniki wynagrodzenia stanowi premia roczna.

Łączna wysokość premii rocznej przyznanej osobom zajmującym stanowiska istotne nie może ograniczać zdolności Banku do zwiększania jego funduszy własnych i nie może być wyższa niż 10% rocznego, zweryfikowanego przez biegłego rewidenta wyniku finansowego netto za dany rok podlegający ocenie.

Podstawą oceny efektów pracy są kryteria dotyczące oceny wyników całego Banku, a także ocena indywidualna wyników danego członka Zarządu.

Oceny efektów pracy członków Zarządu dokonuje Rada Nadzorcza.

Ocena ta dokonywana jest po zakończeniu roku obrachunkowego, nie później niż do 30 czerwca roku następującego po okresie oceny, i obejmuje 3 lata, tzn. miniony rok obrotowy oraz dwa poprzednie lata, tak aby wysokość wynagrodzenia zależna od wyników uwzględniała cykl koniunkturalny i ryzyko związane z prowadzoną przez Bank działalnością oraz zweryfikowany przez biegłego rewidenta wynik finansowy netto na dzień 31 grudnia roku poprzedzającego ocenę.

Ocena efektów pracy członków Zarządu obejmuje wskaźniki Banku osiągnięte w ostatnich trzech latach (kryterium ilościowe) w odniesieniu do realizacji planu finansowego/korekty planu finansowego w danym okresie, w zakresie:

- 1) zysku netto,
- 2) zwrotu z kapitału własnego (ROE),
- 3) jakości portfela kredytowego,
- 4) współczynnika kapitałowego,
- 5) wskaźnika płynności LCR.

Ocenie podlega stopień wykonania wymienionych ww. wskaźników w odniesieniu do planu/korekty planu finansowego w poszczególnych okresach podlegających ocenie.

Zmienne składniki wynagrodzenia są przyznawane w przypadku, gdy w każdym z ostatnich trzech lat w badanym okresie plan/korekta planu finansowego w zakresie wskaźników wymienionych powyżej był zrealizowany co najmniej w 85%, za wyjątkiem pkt. 3. Wskaźnik kredytów zagrożonych, obejmujący jakość portfela kredytowego, nie może być wyższy niż 15% założonego w planie/korekcie planu finansowego.

Oceniając indywidualnie wyniki pracy członka Zarządu (kryterium jakościowe) Rada Nadzorcza bierze pod uwagę:

- 1) efekty realizacji zadań wynikających z zakresu obowiązków i odpowiedzialności w ramach podziału zadań w Zarządzie,
- 2) pozytywną ocenę kwalifikacji,
- 3) uzyskane absolutorium z wykonywania obowiązków za dany rok obrotowy,
- 4) wyniki kontroli przeprowadzonych w Banku przez podmioty zewnętrzne, w tym audyt wewnętrzny sprawowany przez Spółdzielczy System Ochrony SGB lub kontrola Komisji Nadzoru Finansowego, w obszarach nadzorowanych przez danego Członka Zarządu.

Członek Zarządu uzyskuje pozytywną ocenę tylko i wyłącznie w przypadku spełnienia wszystkich przesłanek jakościowych i ilościowych wskazanych powyżej oraz dodatkowo w przypadku spełnienia indywidualnych zadań przypisanych dla poszczególnych Członków Zarządu.

Rada Nadzorcza dokonuje oceny Członka Zarządu Banku w formie uchwały podejmowanej odrębnie dla każdego Członka Zarządu wraz z pisemnym uzasadnieniem.

Niniejsza Polityka podlega zatwierdzeniu przez Radę Nadzorczą, która raz w roku dokonuje jej weryfikacji oraz przygotowuje i raz w roku przedstawia Zebraniu Przedstawicieli raport z oceny funkcjonowania Polityki w Banku.

Zebranie Przedstawicieli dokonuje oceny, czy ustalona Polityka sprzyja rozwojowi i bezpieczeństwu działania Banku.

Wdrożenie Polityki podlega niezależnemu wewnętrznemu przeglądowi dokonywanemu nie rzadziej niż raz w roku przez komórkę ds. zgodności i kontroli wewnętrznej.

Raport z przeglądu Polityki przedstawiany jest Radzie Nadzorczej.

15.2 Informacje ilościowe w zakresie Polityki zmiennych składników wynagrodzeń

Informacje o sumie wypłaconych w 2018 roku wynagrodzeń osobom zajmującym stanowiska kierownicze w Banku.

	Stanowiska kierownicze	Stale składniki (w tys. zł) (nieregulowane Polityką wynagradzania pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka)	Zmienne składniki (w tys. zł) (regulowane Polityką wynagradzania pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka)	Ilość osób
1	Członkowie Zarządu	570,26	-	3

Informacje o sumie wypłaconych w 2018 roku wynagrodzeń z tytułu nowo zatrudnionych oraz odpraw związanych z ustaniem stosunku zatrudnienia z osobami zajmującymi stanowiska kierownicze w Banku.

	Tytuł wynagrodzenia	Wartość
1	Suma wypłat odpraw z tytułu zakończenia stosunku pracy z osobami na stanowiskach kierowniczych (w tys. zł)	-
2	Ilość osób, które otrzymało ww. wynagrodzenie	-
3	Najwyższa kwota wypłacona pojedynczej osobie (w tys. zł)	-
4	Suma wypłat zmiennych składników wynagradzania z tytułu nawiązania w 2018 roku pracy z osobami na stanowiskach kierowniczych (w tys. zł)	-
5	Ilość osób, które otrzymało ww. wynagrodzenie	-
6	Najwyższa kwota wypłacona pojedynczej osobie (w tys. zł)	-

16 Ryzyko płynności

16.1 Ryzyko płynności - struktura organizacyjna

Za obszar ryzyka płynności w Banku odpowiadają:

- Wiceprezes Zarządu, nadzorujący pion ekonomiczno – finansowy, w zakresie nadzoru nad zarządzaniem ryzykiem płynności,
- Prezes Zarządu w zakresie nadzoru nad pomiarem i monitorowaniem ryzyka płynności.

W procesie zarządzania ryzykiem płynności w Banku uczestniczą:

Rada Nadzorcza – która:

- w ramach pełnionego nadzoru dokonuje okresowej oceny i nadzoruje wszystkie aspekty polityki zarządzania ryzykiem płynności w Banku,
- zatwierdza cele strategiczne w zarządzaniu ryzykiem płynności, zawarte w obowiązującej w Banku strategii zarządzania ryzykiem,
- ocenia adekwatność i skuteczność systemu zarządzania ryzykiem płynności na podstawie okresowej, syntetycznej informacji na temat poziomu ryzyka, na jakie narażony jest Bank,
- zatwierdza scenariuszowe plany awaryjne płynności.

Zarząd:

- zapewnia skuteczne działanie systemu zarządzania ryzykiem płynności,
- zatwierdza zasady zarządzania ryzykiem płynności,
- wyznacza osoby odpowiedzialne za opracowanie, wprowadzenie i aktualizację zasad,

- odpowiada za utrzymanie ryzyka płynności na poziomie nie przekraczającym poziomu akceptowalnego przez Radę Nadzorczą.

Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami, który:

- opiniuje zasady zarządzania ryzykiem płynności,
- opiniuje poziom limitów,
- identyfikuje potrzeby zmian w polityce płynnościowej Banku,
- wydaje rekomendacje dla komórki zarządzającej mające na celu właściwe kształtowanie poziomu ryzyka płynności Banku,
- ocenia poziom ryzyka płynności Banku i wydaje rekomendacje Zarządowi.

Zespół Analiz Ryzyka – będący komórką monitorującą ryzyko płynności, wykonujący zadania związane z:

- okresowym weryfikowaniem i aktualizowaniem niniejszej procedury oraz przygotowywaniem propozycji zmian procedury dla Zarządu, w tym weryfikowaniem i aktualizowaniem metod pomiaru ryzyka płynności oraz poziomu limitów,
- zapewnieniem zgodności niniejszej procedury ze strategią działania Banku i strategią zarządzania ryzykiem,
- proponowaniem wysokości przyjętych limitów,
- dokonywaniem pomiaru i monitorowaniem poziomu ryzyka, w tym płynności średnio i długoterminowej, przeprowadzaniem testów warunków skrajnych, pogłębioną analizą płynności długoterminowej,
- analizą wskaźników służących ocenie poziomu ryzyka płynności,
- monitorowaniem stopnia wykorzystania limitów,
- wyznaczaniem nadzorczych miar płynności oraz wskaźników LCR i wewnętrznego NSFR,
- oceną nowych produktów bankowych w zakresie potencjalnego wpływu na ryzyko płynności,
- opracowywaniem scenariuszy sytuacji kryzysowych,
- sporządzaniem raportów dla Zarządu i Rady Nadzorczej.

Wydział Finansowo - Księgowy – będący komórką zarządzającą ryzykiem płynności, wykonujący zadania związane z:

- okresowym weryfikowaniem i aktualizowaniem procedury oraz przygotowywaniem propozycji zmian procedury dla Zarządu, w zakresie zarządzania płynnością dzienną, bieżącą i krótkoterminową,

- optymalnym zarządzaniem środkami Banku oraz wywiązywaniem się Banku z zawartych umów, w tym zagospodarowywaniem nadwyżek środków.

Pozostałe komórki lub osoby odpowiedzialne za:

- kontrolę i utrzymywanie limitów kasowych,
- sporządzanie wykazu kredytów do ewentualnej odsprzedaży na potrzeby Planu awaryjnego,
- przekazywanie do komórki zarządzającej informacji niezbędnych do sporządzania prognozy przepływów pieniężnych.

Głównym źródłem finansowania działalności są depozyty podmiotów niefinansowych. Oferta depozytowa Banku kierowana jest głównie do klientów detalicznych sektora niefinansowego. Funkcje skarbowe wykonywane są przez Zespół Zarządzania Gotówką, natomiast funkcje zarządzania płynnością realizuje komórka zarządzająca.

Bank Spółdzielczy jest zrzeszony w Zrzeszeniu SGB oraz jest uczestnikiem Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB. Bank Zrzeszający na rzecz Banku Spółdzielczego wykonuje czynności w zakresie ryzyka płynności związane między innymi z rozliczeniami międzybankowymi, rezerwą obowiązkową itp. Bank Spółdzielczy zobowiązany jest wykonywać w zakresie ryzyka płynności czynności wynikające z przynależności do zrzeszenia związane między innymi z lokowaniem nadwyżek płynnościowych, prowadzeniem rachunków nostro itp. Spółdzielnia na rzecz Banku realizuje zadania związane z udzielaniem pomocy płynnościowej, wyznaczaniem minimalnego zasobu aktywów płynnych, ustalaniem limitów itp.

16.2 Ryzyko płynności - ujawnienia ilościowe

Jako nadwyżkę płynności Bank rozumie wartość wynikającą z obowiązujących przepisów prawa dotyczące: wielkości długoterminowej miary płynności ponad minimum określone w uchwale KNF, wielkość wpływów powodujących przekroczenie stosunku wpływów do odpływów na poziomie 75% powiększone o nadwyżkę aktywów płynnych (bez środków minimum depozytowego) powodującą kształtowanie się wskaźnika LCR ponad minimum wymagane przepisami prawa. Rozmiar i skład nadwyżki płynności na dzień 31.12.2018 r. przedstawia się następująco:

Lp.	Nazwa nadwyżki	Wartość nadwyżki (w tys. zł)
1	Norma długoterminowa ponad minimum	50 661
2	LCR ponad minimum	20 498

Wielkość miar płynności oraz wskaźnika LCR .

Lp.	Nazwa	Wielkość	Limit wynikające z przepisów
1	Norma długoterminowa	1,33	1,00
2	Wskaźnik LCR	4,25	0,80

Luka płynności dla pierwszych trzech przedziałów z uwzględnieniem pozycji bilansowych i pozabilansowych oraz skumulowane luki płynności.

Lp.	Przedział płynności	Luka bilansowa prosta	Luka bilansowa skumulowana	Luka prosta (z pozabilansem)	Luka skumulowana (z pozabilansem)
1	Przedział do 1 miesiąca	0,64	0,64	0,59	0,59
2	Przedział do 3 miesięcy	0,40	0,62	0,40	0,57
3	Przedział do 6 miesięcy	0,27	0,56	0,27	0,52

Na dzień 31.12.2018 r. Bank nie posiadał żadnych kredytów.

Bank nie korzystał z dodatkowych zabezpieczeń płynności funkcjonujących w Systemie Ochrony SGB.

16.3 Ryzyko płynności - ujawnienia jakościowe

Do najważniejszych pojęć stosowanych w procesie mierzenia pozycji płynności i ryzyka płynności należą:

- płynność bieżąca – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 7 kolejnych dni,
- płynność krótkoterminowa – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 30 kolejnych dni,
- płynność średnioterminowa – zapewnienie wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 1 miesiąca i do 12 miesięcy,
- płynność długoterminowa – monitorowanie możliwości wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 12 miesięcy,

- płynność płatnicza – zdolność do finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty,
- bufor płynności – oszacowana przez Bank wysokość potrzebnych aktywów nieobciążonych, stanowiąca zabezpieczenie na wypadek zrealizowania się scenariuszy warunków skrajnych płynności w określonym, w obowiązującej w Banku strategii zarządzania ryzykiem, „horyzoncie przeżycia”.

Pozostałe pojęcia stosowane w ryzyku płynności opisane zostały w „Zasadach zarządzania ryzykiem płynności w Banku Spółdzielczym w Nakle nad Notecią”.

Ryzyko płynności rynku jest odzwierciedlone w procesie zarządzania płynnością płatniczą poprzez stosowanie zasad inwestowania nadwyżek środków. Inwestowanie tych środków w Banku jest ukierunkowane na najbardziej płynny rynek.

W zakresie oceny wpływu transakcji na poziom ryzyka płynności, komórka monitorująca ryzyko portfelowe bada co najmniej:

- zmianę wysokości obowiązujących miar płynności,
- zmianę kształtu zestawienia urealnionych terminów płatności aktywów i pasywów Banku,
- wpływ transakcji na poziom limitów wewnętrznych ograniczających ryzyko płynności,
- czas obejmujący moment złożenia dyspozycji o wykupie instrumentów finansowych, a otrzymaniem środków na rachunek.

Bank dywersyfikuje źródła finansowania poprzez:

- oferowanie produktów depozytowych klientom z sektora niefinansowego, budżetowego i finansowego,
- ograniczanie depozytów dużych deponentów,
- różne terminy wymagalności depozytów,
- różny charakter depozytów: depozyty terminowe i bieżące itp.

Do podstawowych technik ograniczania ryzyka płynności można zaliczyć:

- stosowanie limitów ograniczających ryzyko płynności, w tym wewnętrznych limitów systemu ochrony,
- lokowanie nadwyżek w aktywa płynne, które mają za zadanie zapewnienie przetrwania w sytuacji skrajnej,

- przystąpienie do Systemu Ochrony SGB, które zapewnia w uzasadnionych przypadkach pomoc płynnościową z Funduszu Pomocowego,
- utrzymywanie minimum depozytowego w Banku Zrzeszającym.

W ramach pomiaru ryzyka płynności Bank przeprowadza w okresach kwartalnych następujące testy warunków skrajnych:

- wrażliwości – w oparciu o które szacowany jest kapitał wewnętrzny oraz wykonywany jest pomiar wpływu zmian parametrów makroekonomicznych na poziom ryzyka płynności,
- scenariuszowe – w oparciu o które budowane są awaryjne plany płynności oraz wyznaczany jest poziom bufora płynności,
- odwrócone – w oparciu o które wykonywane są doraźne analizy problemowe.

Podstawą do budowy testów scenariuszowych są scenariusze warunków skrajnych, określone w trzech wariantach:

- wewnętrznym, którymi są:
 - ✓ utrata zaufania do Banku, będąca m.in. wynikiem pojawienia się negatywnych informacji o sytuacji finansowej Banku lub o sposobie prowadzenia przez Bank działalności,
 - ✓ wzrost kredytów przeterminowanych,
 - ✓ zła sytuacja finansowa Banku przejawiająca się groźbą powstania bieżącej straty finansowej,
 - ✓ awarie systemów komputerowych, brak połączeń telekomunikacyjnych, brak zasileń energetycznych,
- systemowym, którymi są:
 - ✓ zatory płatnicze powstałe w podmiotach będących klientami Banku,
 - ✓ wzrost zapotrzebowania rynku na depozyty – „wojna depozytowa”,
 - ✓ wzrost rynkowych stóp procentowych,
 - ✓ zakłócenia rozliczeniowe na rynku międzybankowym,
- mieszanym, którymi są:
 - ✓ zła sytuacja finansowa Banku oraz wzrost zapotrzebowania rynku na depozyty,
 - ✓ wzrost kredytów zagrożonych oraz zatory płatnicze powstałe w podmiotach będących klientami Banku.

Dla każdego scenariusza Bank określa:

- wpływ sytuacji skrajnej na poziom płynności Banku,

- wielkość potrzebnych aktywów nieobciążonych oraz dodatkowych źródeł finansowania.

Scenariusze warunków skrajnych stanowią podstawę do budowy awaryjnych planów płynności.

Polityka utrzymywania rezerwy płynności oparta jest na takim kształtowaniu aktywów, aby stosunek aktywów płynnych do środków obcych niestabilnych był dodatni. Do aktywów płynnych zaliczamy przede wszystkim środki w kasie, środki na rachunku bieżącym, lokaty międzybankowe oraz minimum depozytowe, zaś do środków obcych niestabilnych duże depozyty, depozyty osób wewnętrznych, a także depozyty biorące udział w obliczeniu środków stabilnych umniejszone o osad.

W celu utrzymywania ryzyka płynności na odpowiednim poziomie oraz sprostania za potrzebami na środki płynne w sytuacjach kryzysowych Bank utrzymuje odpowiednią wielkość aktywów lub dodatkowych źródeł finansowania, które mogą być natychmiast wykorzystywane przez Bank jako źródło środków płynnych.

W ramach alternatywnych źródeł finansowania Bank wyróżnia:

- sprzedaż wysokopłynnych aktywów lub zaciągnięcie kredytów zabezpieczonych tymi aktywami (aktywa nieobciążone);
- dodatkowe źródła finansowania w postaci:
 - ✓ wykorzystania przyznanych linii kredytowych,
 - ✓ pozyskania pożyczki płynnościowej ze Spółdzielni,
 - ✓ sprzedaży jednostek uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych,
 - ✓ sprzedaży innych aktywów,
 - ✓ pozyskania niezabezpieczonego finansowania z Banku Zrzeszającego,
 - ✓ przyrostu depozytów.

Raporty z ryzyka płynności sporządzane są w cyklach miesięcznych Komitetowi Zarządzania Aktywami i Pasywami oraz Zarządowi Banku, oraz półrocznych Radzie Nadzorczej Banku.

17 Informacja o spełnieniu przez członków Rady Nadzorczej i Zarządu wymogów określonych w art. 22aa Ustawy Prawo Bankowe

Członkowie Rady Nadzorczej i Zarządu Banku Spółdzielczego w Nakle nad Notecią spełniają wymogi określone w art. 22aa Ustawy Prawo Bankowe.

18 Dźwignia finansowa

Wskaźnik dźwigni finansowej oblicza się jako miarę kapitału TIER 1 w łącznej kwocie aktywów według wartości bilansowej, powiększonej o łączną kwotę zobowiązań

pozabilansowych udzielonych. Wskaźnik dźwigni na dzień 31.12.2018 r. wyniósł 6,62. Minimalny poziom wskaźnika dźwigni wynosi 3,30.

Wyszczególnienie	31.12.2018 r.
Kapitał Tier 1/ Aktywa wg wartości bilansowej i zobowiązania pozabilansowe udzielone	<u>17 958</u> 271 235
Wskaźnik dźwigni finansowej	6,62

Ryzyko nadmiernej dźwigni jest to ryzyko wynikające z podatności instytucji na zagrożenia z powodu dźwigni finansowej lub warunkowej dźwigni finansowej, które może wymagać podjęcia niezamierzonych działań korygujących jej plan biznesowy, w tym awaryjnej sprzedaży aktywów mogącej przynieść straty lub spowodować konieczność korekty wyceny jej pozostałych aktywów. Na dzień 31.12.2018 roku Bank nie jest narażony na ryzyko nadmiernej dźwigni, z uwagi na utrzymywanie wskaźnika na poziomie wyższym niż stanowią przepisy.

19 System kontroli wewnętrznej

System kontroli wewnętrznej obejmuje wszystkie jednostki organizacyjne Banku i jest dostosowany do charakteru i profilu ryzyka i skali działalności Banku.

Celem systemu kontroli wewnętrznej Banku jest wspomaganie zarządzania Bankiem, realizacja wyznaczonych celów, w tym usprawnianie realizacji zadań Banku oraz zapewnienie bezpieczeństwa i stabilnego jego funkcjonowania, przyczyniające się w szczególności do zapewnienia:

- skuteczności i efektywności działania Banku,
- wiarygodności sprawozdawczości finansowej,
- przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w Banku,
- zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

Zarząd Banku odpowiada za zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnienie we wszystkich jednostkach/komórkach/stanowiskach organizacyjnych Banku, funkcjonowanie adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej, który obejmuje funkcję kontroli i komórkę ds. zgodności i kontroli wewnętrznej.

Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad wprowadzeniem i zapewnieniem funkcjonowania adekwatnego systemu kontroli wewnętrznej oraz odpowiedzialna jest za monitorowanie jego

skuteczności, z zastrzeżeniem, iż nadzór nad funkcjonowaniem audytu wewnętrznego sprawuje Rada Nadzorcza Spółdzielni.

Funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej są zorganizowane na trzech, niezależnych i wzajemnie uzupełniających się liniach obrony (poziomach).

Na pierwszą linię obrony składa się operacyjne zarządzanie ryzykiem, powstałym w związku z działalnością prowadzoną przez Bank. Pierwsza linia obrony odpowiedzialna jest m.in. za projektowanie i zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych, w szczególności w procesach biznesowych funkcjonujących w Banku oraz zgodności postępowania z regulacjami.

Na drugą linię obrony składa się zarządzanie przez pracowników na specjalnie powołanych do tego stanowiskach i komórkach organizacyjnych niezależne od operacyjnego zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie. Druga linia obrony odpowiedzialna jest m.in. za monitorowanie bieżące przyjętych mechanizmów kontrolnych, przeprowadzanie pionowych testów mechanizmów kontrolnych, ocenę adekwatności i skuteczności mechanizmów kontrolnych, matrycę funkcji kontroli, prowadzenie rejestru nieprawidłowości krytycznych oraz raportowanie o tych nieprawidłowościach.

Trzecią linię obrony stanowi audyt wewnętrzny realizowany przez Spółdzielczy System Ochrony SGB. Audyt wewnętrzny odpowiedzialny jest za badanie oraz ocenę adekwatności i skuteczności mechanizmów kontroli i niezależnego monitorowania ich przestrzegania odpowiednio w ramach pierwszej i drugiej linii obrony, zarówno w odniesieniu do systemu zarządzania ryzykiem, jak i systemu kontroli wewnętrznej. Na wszystkich trzech poziomach, w ramach systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, pracownicy Banku w ramach realizowanych czynności odpowiednio stosują mechanizmy kontrolne lub niezależnie monitorują (poziomo lub pionowo) przestrzeganie mechanizmów kontrolnych.

W ramach systemu kontroli wewnętrznej w Banku wyodrębniona jest:

- funkcja kontroli, na którą składają się wszystkie mechanizmy kontrolne w procesach funkcjonujących w Banku, niezależne monitorowanie przestrzegania tych mechanizmów kontrolnych oraz raportowanie w ramach funkcji kontroli,
- komórka ds. zgodności i kontroli wewnętrznej, której zadaniem jest identyfikacja, ocena, kontrola i monitorowanie ryzyka braku zgodności działalności Banku z przepisami zewnętrznymi, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi oraz przedstawianie raportów w tym zakresie.
- niezależna komórka audytu wewnętrznego – komórka Spółdzielni wykonująca zadania

związane z przeprowadzaniem audytu w Systemie Ochrony.

Na wszystkich poziomach, w ramach systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej stosowane są odpowiednie mechanizmy kontrolne lub niezależne monitorowanie ich przestrzegania.

Mechanizmy kontrolne przyjęte w Banku wbudowane są w funkcjonujące procesy, czynności, w codzienną działalność operacyjną Banku. Proces projektowania, zatwierdzania i wprowadzania w Banku mechanizmów kontrolnych jest odpowiednio udokumentowany i umożliwia przypisanie komórkom organizacyjnym odpowiedzialności za realizację zadań w poszczególnych etapach tego procesu.

W Banku zapewniona jest niezależność monitorowania pionowego poprzez jednoznaczne wyodrębnienie linii obrony oraz poziomego poprzez rozdzielenie zadań dotyczących stosowania danego mechanizmu kontrolnego i niezależnego monitorowania jego przestrzegania w ramach danej linii. Za monitorowanie odpowiednio: poziome (weryfikacja bieżąca, testowanie) w ramach danej linii odpowiedzialni są wyznaczeni pracownicy, w tym kierownicy jednostek/komórek organizacyjnych oraz pionowe pierwszej linii obrony przez drugą linię obrony odpowiada Zespół Analiz Ryzyka, Zespół Monitoringu, Stanowisko Restrukturyzacji i Windykacji, Biuro Zarządu, Stanowisko Koordynatora ds. PPPiFT oraz komórka ds. zgodności i kontroli wewnętrznej. Niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych jest wpisane we wszystkie procesy istotne funkcjonujące w Banku. Monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych obejmuje weryfikację bieżącą i testowanie w ramach monitorowania pionowego i poziomego z uwzględnieniem:

- celów systemu kontroli wewnętrznej,
- złożoności procesów, w tym zwłaszcza procesów istotnych,
- liczby, rodzaju i stopnia złożoności mechanizmów kontrolnych,
- ryzyka zaistnienia nieprawidłowości,
- zasobów poszczególnych linii obrony, w tym kwalifikacji, doświadczenia i umiejętności pracowników tych linii,
- zasady proporcjonalności.

Podstawowym narzędziem do operacyjnego zarządzania systemem kontroli w Banku jest matryca funkcji kontroli, w której powiązано cele ogólne systemu kontroli wewnętrznej i wyodrębnione w ich ramach cele szczegółowe z procesami istotnymi wraz z wpisanymi w te procesy kluczowymi mechanizmami kontrolnymi i niezależnym monitorowaniem tych mechanizmów.

Bank określił kategorie nieprawidłowości wykrytych przez system kontroli wewnętrznej, biorąc pod uwagę ich negatywny wpływ na zapewnienie osiągania określonych celów systemu kontroli wewnętrznej. Nadanie odpowiedniej kategorii nieprawidłowości stwierdzonej, w ramach niezależnego monitorowania, polega na oszacowaniu poziomu ryzyka związanego z tą nieprawidłowością. W Banku prowadzony jest rejestr wszystkich nieprawidłowości krytycznych. Wykryte w ramach pierwszej linii obrony nieprawidłowości krytyczne, są niezwłocznie raportowane do komórki organizacyjnej drugiej linii obrony, odpowiedzialnej za niezależne monitorowanie procesu, w ramach którego zaistniała dana nieprawidłowość krytyczna, do Zarządu Banku oraz komórki audytu wewnętrznego. Stwierdzone w ramach drugiej linii obrony nieprawidłowości krytyczne, są niezwłocznie raportowane do Zarządu Banku i Rady Nadzorczej oraz do komórki audytu wewnętrznego. Zarząd i Rada Nadzorcza otrzymuje w okresach półrocznych informacje o wynikach testowania pionowego i poziomego przestrzegania kluczowych mechanizmów kontrolnych z uwzględnieniem m.in. zestawienia wykrytych nieprawidłowości krytycznych oraz informacji dotyczących efektów działań podjętych w celu usunięcia tych nieprawidłowości. Zgodnie z Umową Systemu Ochrony komórka audytu wewnętrznego przygotowuje syntetyczną informację o najistotniejszych nieprawidłowościach, stwierdzanych w trakcie audytów wewnętrznych i w okresach półrocznych przekazuje do Banku. Bank wykorzystuje ww. informacje w celu poprawy jakości wykonywanych usług i obniżenia poziomu ryzyka prowadzonej działalności.

W Banku rolę komórki ds. zgodności i kontroli wewnętrznej pełni Stanowisko Zgodności i Kontroli Wewnętrznej. Osoba zajmująca to stanowisko jest jednocześnie kierującym komórką ds. zgodności i kontroli wewnętrznej. W Banku komórka ds. zgodności i kontroli wewnętrznej podlega bezpośrednio Prezesowi Zarządu.

Celem działania komórki ds. zgodności i kontroli wewnętrznej jest zapewnienie zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi oraz standardami rynkowymi, a także normami etycznego postępowania.

Działanie komórki ds. zgodności i kontroli wewnętrznej obejmuje zadania drugiego poziomu systemu kontroli wewnętrznej (drugiej linii obrony przed ryzykiem) polegające na zapewnianiu zgodności w działaniu całego Banku.

Do zadań komórki ds. zgodności i kontroli wewnętrznej należy:

- prowadzenie rejestru naruszeń compliance,
- sporządzanie na potrzeby Zarządu i Rady Nadzorczej informacji dotyczących stopnia efektywności zarządzania ryzykiem braku zgodności, zmian w poziomie ryzyka,

- przedstawianie Zarządowi propozycji działań, które będą miały na celu minimalizowanie powstałego ryzyka braku zgodności i ograniczanie występowania takich naruszeń przepisów prawa i norm postępowania w przyszłości,
- bieżące informowanie Zarządu o przypadkach występowania istotnych naruszeń compliance,
- monitorowanie na bieżąco zmian w zewnętrznych przepisach prawa; informowanie pracowników Banku, w sposób ogólnie dostępny (pocztą elektroniczną), o zaistniałych zmianach w zewnętrznych przepisach prawa,
- opiniowanie nowych produktów lub procesów pod kątem ryzyka ewentualnego wystąpienia zdarzeń compliance,
- opiniowanie procedur wewnętrznych lub wzorów umów, pod kątem ich zgodności z zewnętrznymi przepisami prawa oraz występowania ewentualnych zapisów, które mogłyby wygenerować naruszenie compliance (z wyjątkiem wzorów przygotowywanych przez Spółdzielnię lub Bank Zrzeszający),
- opiniowanie materiałów reklamowych Banku (z wyjątkiem materiałów przygotowywanych przez Bank Zrzeszający),
- monitorowanie terminowości i zakresu aktualizacji procedur wewnętrznych; informowanie pracowników Banku, w sposób ogólnie dostępny (pocztą elektroniczną), o zaistniałych zmianach w procedurach wewnętrznych,
- monitorowanie realizacji zaleceń wydanych przez podmioty zewnętrzne, w tym przez Komisję Nadzoru Finansowego oraz Spółdzielnię,
- monitorowanie realizacji zaleceń wydanych przez Zarząd w wyniku kontroli wewnętrznych,
- projektowanie, wprowadzanie i stosowanie procedur i metodyk zarządzania ryzykiem braku zgodności,
- kształtowanie świadomości istnienia ryzyka braku zgodności wśród pracowników Banku.

Kierujący komórką ds. zgodności i kontroli wewnętrznej ma zapewniony bezpośredni kontakt z członkami Zarządu i Rady Nadzorczej, tzn. ma prawo zgłaszania zagadnień dotyczących zgodności Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej, a także członkom Rady Nadzorczej lub Zarządu.

Kierujący komórką ds. zgodności i kontroli wewnętrznej uczestniczy w każdym posiedzeniu Zarządu podczas omawiania zagadnień związanych z systemem kontroli wewnętrznej,

zapewnianiem zgodności, audytem wewnętrznym lub kontrolami zewnętrznymi. Ponadto kierujący komórką ds. zgodności i kontroli wewnętrznej uczestniczy w każdym posiedzeniu Zarządu podczas tematów dotyczących przyjęcia nowej regulacji wewnętrznej oraz wprowadzenia nowego produktu.

Kierujący komórką ds. zgodności i kontroli wewnętrznej uczestniczy w posiedzeniach Rady Nadzorczej i Komitetu Audytu, w przypadku, gdy przedmiotem posiedzenia są zagadnienia związane z systemem kontroli wewnętrznej, zapewnianiem zgodności, audytem wewnętrznym lub zarządzaniem ryzykiem.

Odwołanie kierującego komórką ds. zgodności i kontroli wewnętrznej odbywa się po uzyskaniu zgody Rady Nadzorczej oraz po uprzednim jego wysłuchaniu.

W przypadku zmiany na stanowisku kierującego komórką ds. zgodności i kontroli wewnętrznej, Zarząd niezwłocznie informuje o tym Komisję Nadzoru Finansowego wraz ze wskazaniem przyczyny zmiany.

Szczegółowy tryb wynagradzania kierującego komórką ds. zgodności i kontroli wewnętrznej określono w odrębnych regulacjach w tym zakresie.

Kierujący komórką ds. zgodności i kontroli wewnętrznej systematycznie podnosi swoje kwalifikacje w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności.

Zarząd Banku umożliwia kierującemu komórką ds. zgodności i kontroli wewnętrznej udział w szkoleniach podnoszących jego kwalifikacje.

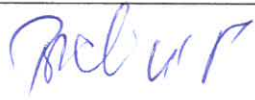
Kierujący komórką ds. zgodności i kontroli wewnętrznej ma prawo do kontaktowania się z własnej inicjatywy z każdym pracownikiem i uzyskiwania dostępu do dowolnych dokumentów, czy plików potrzebnych do wykonywania swych obowiązków.

Rada Nadzorcza dokonuje corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, w tym funkcji kontroli, komórki ds. zgodności i kontroli wewnętrznej oraz wyników audytu przeprowadzonego przez komórkę audytu wewnętrznego. Dokonując oceny, Rada Nadzorczej bierze pod uwagę informacje przekazane przez Zarząd o sposobie wypełniania zadań przez pracowników Banku w ramach funkcji kontroli oraz komórki ds. zgodności i kontroli wewnętrznej ze szczególnym uwzględnieniem:

- adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej w zapewnieniu osiągnięcia każdego z celów systemu kontroli wewnętrznej,
- skali i charakterze nieprawidłowości krytycznych oraz najważniejszych działań zmierzających do usunięcia tych nieprawidłowości, w tym o podjętych środkach naprawczych i dyscyplinujących,
- zapewnienia niezależności komórce ds. zgodności i kontroli wewnętrznej,

Współczynnik pokrycia aktywów nie płynnych funduszami własnymi	Min 1,00	1,96	51,02
Współczynnik pokrycia aktywów nie płynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi	Min 1,00	1,33	75,19%
Wskaźnik LCR	Min 80%	425%	18,82%
Udział zobowiązań pozabilansowych udzielonych w sumie bilansowej	Max 10%	7,01%	70,10%
Udział łącznej kwoty środków zgromadzonych przez dużych deponentów w bazie depozytowej	Max 20%	11,01%	55,05%
Udział depozytów powiększonych o fundusze własne w kredytach ogółem powiększonych o majątek trwały	Min 105%	169,35%	62,00%
Wewnętrzny wskaźnik NSFR	Min 100%	140%	71,43%
Depozyty podmiotów niefinansowych i instytucji rządowych i samorządowych w pasywach ogółem	Min 80%	89,70%	89,19%
Luka płynności do 1m	Min 1,00%	1,35%	74,07%
Luka płynności do 3 m	Min 0,90%	1,44%	62,50%
Luka płynności do 6 m	Min 0,90%	1,62%	55,56%
Ryzyko stopy procentowej			
Wskaźnik maksymalnej dopuszczalnej zmiany wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka przeszacowania w odniesieniu do annualizowanego wyniku odsetkowego	Max 30%	11,8%	39,50%
Wskaźnik maksymalnej dopuszczalnej zmiany wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka bazowego w odniesieniu do annualizowanego wyniku odsetkowego	Max 30%	3,9%	13,00%
Wskaźnik maksymalnej dopuszczalnej wartości ekonomicznej Banku w odniesieniu do funduszy własnych	Max 20%	1,2%	5,80%
Wskaźnik maksymalnej dopuszczalnej zmiany wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka przeszacowania w odniesieniu do funduszy własnych Banku	Max 20%	12,2%	61,20%
Wskaźnik maksymalnej dopuszczalnej zmiany wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka przeszacowania i bazowego łącznie w odniesieniu do funduszy własnych Banku	Max 25%	13,6	54,30%
Ryzyko kapitałowe			
Łączny współczynnik kapitałowy	Min. 13,875%	14,46%	95,95%
Współczynnik kapitału Tier 1	Min. 10,875%	13,79%	78,86%
Współczynnik kapitału podstawowego Tier 1	Min. 9,375%	12,99%	72,17%
Wewnętrzny współczynnik kapitałowy	Min. 8,00%	13,35%	59,93%
Wskaźnik dźwigni finansowej	Min. 3,30%	6,62%	49,85%

Zarząd Banku

Imię i nazwisko	Funkcja w Zarządzie	Podpis
Marek Bieliński	Prezes Zarządu	
Sebastian Stożek	Wiceprezes Zarządu	
Wojciech Gawlak	Wiceprezes Zarządu	

Nakło nad Notecią, dnia 11.07.2019 r.

Oświadczenie Zarządu (CRR art. 435.1.f)

Zarząd Banku Spółdzielczego w Nakle nad Notecią oświadcza, że obowiązujący w Banku system zarządzania ryzykiem, ocenia się jako dostosowany do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka

Nazwa limitu	Wysokość limitu	Wartość na 31.12.2018	Stopień realizacji
Ryzyko kredytowe			
Aktywa obciążone najwyższym ryzykiem kredytowym tj. portfel kredytów podmiotów niefinansowych w sumie bilansowej powiększonej o zobowiązania pozabilansowe udzielone dotyczące finansowania	Min 60%	56,74%	105,75%
Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i rybactwo (koncentracja branżowa) w portfelu kredytowym	Max 40%	25,68%	64,20%
Hipoteka na nieruchomości pozostałej (koncentracja zabezpieczeń) w portfelu kredytowym	Max 85%	60,65%	71,35%
Kredyty na inwestycje w stosunku do portfela kredytowego	Max 55%	37,09%	67,44%
Kredyty dla przedsiębiorstw, spółek prywatnych i spółdzielni w stosunku do portfela kredytowego	Max 50%	45,65%	91,30%
Instrumenty finansowych inne niż wyemitowane przez SP lub NBP w funduszach własnych	Max 50%	40,93%	81,86%
Rezerwy celowe należności zagrożonych (brutto bez odsetek) w stosunku do portfelu kredytowego podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych lub samorządowych	Min 30%	27,27%	110,01%
Kredyty zagrożone (brutto) w odniesieniu do kredytów ogółem	Max 10%	13,97%	139,70%
Kredyty zagrożone z portfela DEK w portfelu DEK	Max 25%	4,90%	19,61%
Zaangażowanie portfela kredytowego DEK w portfelu ogółem	Max 15%	1,38%	9,20%
Kredyty zagrożone z portfela EKZH w portfelu EKZH	Max 15%	10,44%	69,60%
Zaangażowanie portfela kredytowego EKZH w portfelu ogółem	Max 60%	53,72%	89,53%
Ryzyko operacyjne			
Wskaźnik ryzyka dla działalności usługi Internet banking	Max 0,69%	0,00%	0,00%
Wskaźnik ryzyka dla działalności usługi Home banking	Max 0,69%	0,00%	0,00%
Wskaźnik ryzyka dla działalności usługi SMS banking	Max 0,69%	0,00%	0,00%
Wskaźnik ryzyka dla działalności bankomatu	Max 6,00%	1,74%	0,29%
Wskaźnik ryzyka dla przestoju w funkcjonowaniu placówki na skutek awarii łącza (KRI o/Nakło, f.Sadki)	Max 1,14%	0,00%	0,00%
Wskaźnik ryzyka dla przestoju w funkcjonowaniu placówki na skutek awarii łącza (KRI pozostałe placówki)	Max 1,17%	0,00%	0,00%
Wskaźnik ryzyka dla rotacji pracowników (wyznaczone w skali roku) - ilość nowozatrudnionych pracowników	Max 10,34%	17,24%	166,73%
Wskaźnik ryzyka dla rotacji pracowników (wyznaczone w skali roku) - ilość zwolnionych pracowników	Max 12,07%	17,24%	142,83%
Wskaźnik ryzyka dla rotacji pracowników (wyznaczone w skali roku) - utrata kluczowych pracowników	Max 29,30%	0,00%	0,00%
Ryzyko walutowe			
Udział całkowitej pozycji walutowej w funduszach własnych	Max 5,00%	0,04%	0,80%
Ryzyko płynności			

Oświadczenie Zarządu (CRR art. 435.1.e)

Zarząd Banku Spółdzielczego w Nakle nad Notecią oświadcza, że opisane w informacji ustalenie dotyczące zarządzania ryzykiem dają pewność, że stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii ryzyka Banku.

Zarząd Banku

Imię i nazwisko	Funkcja w Zarządzie	Podpis
Marek Bieliński	Prezes Zarządu	
Sebastian Stożek	Wiceprezes Zarządu	
Wojciech Gawlak	Wiceprezes Zarządu	

Nakło nad Notecią, dnia 11.07.2019r.

- zapewnienia środków finansowych niezbędnych do skutecznego wykonywania przez kierującego komórką ds. zgodności i kontroli wewnętrznej oraz do systematycznego podnoszenia kwalifikacji oraz zdobywania doświadczenia i umiejętności przez kierującego tą komórką.

Rada Nadzorcza dokonała pozytywnej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej za 2018 r.

Sporządzili:

Gracjan Konieczka	KIEROWNIK Zespołu Analiz Finansowych Ryzyka i Sprawozdawczości <i>Gracjan Konieczka</i>
Lucyna Mikulska	Stanowisko Zgodności i Kontroli Wewnętrznej <i>Lucyna Mikulska</i>
Alina Kołcz	Naczelnik Wydziału Finansowo-Księgowego <i>Alina Kołcz</i>
Marzena Wolszlegier	DYREKTOR Biura Zarządu <i>Marzena Wolszlegier</i>

Nakło nad Notecią, dnia 11.07.2019 r.

Zarząd Banku

Zarząd zatwierdził powyższe informacje do upamięnienia

Zarząd
Banku Spółdzielczego
w Nakle n/Notecią

*Prot. nr 38/2019
z dnia 11.07.2019*

Pracownik